
Liv og glade Dage

Prosa af

Kaj Munk

Udgivet i 2019. Teksten må i denne form frit benyttes med angivelse af Kaj Munk Forskningscentret, Aalborg Universitet, som kilde.

Kaj Munk Forskningscentret, Aalborg Universitet.

Indhold

Metadata om værket	4
Titel	5
Jægerbrev til en Jagtfjende.	6
Den hvide Dame paa Heden.	9
Ajax.	13
Kampen for Bælgen.	15
Hedesagnet.	20
En Kvinde af Folket.	23
Evigheden og Vaaren.	27
Den Sommer og den Sø.	31
Nu falmer Skoven trindt om Land, og Fuglestemmen daler.	34
Men saa Vinteren da.	36
Paa Post for Ræv.	38
Hun skød som en Djævel.	41
Hedens Pasha.	46
Smaabyens Sjæl.	49
Johan fra æ Havbjerge.	53

Kilde Munk, Kaj, 1936. *Liv og glade Dage: Femten smaa Hilsener med løst Krudt til de muntreste af mine Kammerater, Naturens egne Dreng, de danske Jægere*, København: NYT NORDISK FORLAG • ARNOLD BUSCK.

Liv og Glade Dage

Femten smaa Hilsener med løst Krudt til de muntreste af mine
Kammerater, Naturens egne Dreng, de danske Jægere

KAJ MUNK

LIV OG GLADE DAGE

Femten smaa Hilsener med løst Krudt til de muntreste af mine Kammerater, Naturens
egne Dreng, de danske Jægere

Jægerbrev til en Jagtfjende.

Kære Ven,

efter at du i dit sidste Brev med mange uimodsigelige Grunde har bevist mig, at Jagten er en Forbrydelse, der kun kan udøves af sygeligt belastede Personer, fejge, gemene og perverse, er der ikke levnet mig anden Udvej til at prøve paa at omstemme dig end denne: at sende dig en Invitation til en Uges Friluftsliv med Bøsse. Jagt kan nemlig ikke forsvares med Grunde, men kun med Udøvelse. Det er en af de mange Lighedspunkter, der er mellem den og Kærlighed.

Alligevel er der et Par Paastande hos dig, jeg vil give mig Lov til at sætte et lille NB ved. Du skriver: »hvis Dyrene endda havde gjort dig noget!« Du mener at kunne strække dig saa vidt som til at forstaa, at en fattig Husmand med Vaaben i Haand forsvarer sig over for Mikkell, naar denne er ved at rasere hans Hønsegaard. Men kan du som from Teolog indstille dig paa en saadan Hævn-gerrighedens Bølgelængde? Kender du ikke et Ord om, at naar en frarøver dig Kappen, saa nød ham ogsaa Kjortelen paa? Sømmede det sig ikke meget bedre for dig at prædike for dine bevæbnede Husmænd i Sognet, at tager Ræven Hønsene fra dem, skal de give ham Ænderne med? Eller er du vred paa Mikkell, fordi han ikke æder Kaalblade? Det kunde saamænd ligne dig. Du er ikke for ingenting Elev af den Professor, der lærte os, at kunde vi ikke i denne Syndens Verden undgaa at gøre det onde, maatte vi i det mindste gøre dette onde med en saaret Samvittighed. Tag din Etik under den ene Arm og din Fløjte i den anden Haand og drag til Skovs en Maaneskinsnat og prøv, om du ikke kan spille nogle Ræve sammen — det skulde ikke være umuligt, hvis ellers Bramsgaards Ord staar til Troende. Han har efter eget Sigende oplevet, en Aften han stod og lyttede til Radiomusikken inde fra Plantørens, at pludselig gled en Ræv frem i Maanestriben, rejste sig paa Bagbenene og begyndte at vugge i Takt til Jazzens Toner. Var det ikke lifligt, om du kunde samle et lille udvalgt Auditorium af Mikler om dig og indpode det i dem, at næste Gang de tager Høns, maa de gøre det med en saaret Samvittighed?

Nej, ser du, naar jeg slænger Bøssen over Nakken og gaar paa Krigsstien ud, er det netop det fine ved det, at jeg gør det med Fred i mit Hjerte. Den lille Hare, der trykker hende i Plovfuren, har jeg sandelig intet Udestaaende med. Jeg gør den kold, kan jeg komme af Sted med det, og den render fra mig, hvis det kan lykkes for den, og det er vi begge indforstaaet med, og vi synes just, det er Liv dette her. Naar den er uden for Skudvidde, sætter den sig paa Bagbenene og gnider Forlabberne af pure Velvære. Kommer den ikke saa vidt, dør den og bærer ikke sidenefter noget Nag til mig af den Grund. Og det morsomme er, at jeg holder knusende meget af den; hvad gør du? Tager vi to hver sin Stok i Haanden og gaar en Tur over Markerne, og en Jordklump bliver pludselig lodden og levende og triller af foran os, kigger jeg efter den med forelskede Blikke, mens du uforstyrret fortsætter din

Fordybelse i det infralapsariske Problem. For dig løber der en Hare, og hvad i Verden er mere ligegyldigt? men for mig sker der et Eventyr; jeg oplever et lille Glimt af selveste Skabelsens Under, at noget opstaar af ingenting; »Gud dannede dem af Ler og indblæste dem Livets Aande.«

Du mener, at Harerne langt foretrækker din Ligegladhed for min Kærlighed? Vær ikke for viss paa det. Du har f. Eks. aldrig plantet Gyvel for dem; og din Bøsse bevarer ikke Bestanden paa det Tal, som faar Overbefolknings sygdommene til at holde sig i det tilbørligt fjerne. — Ja, hvilken Fred der er i mit Hjerte, naar jeg vanker ud paa Krigsstien! I nogle dyrebare dejlige styrkegivende Minutter faar jeg Lov til at glemme Abessinien og Jødespørgsmaalet i Nazien og Tuberkulosens Hærgen i de vestjyske Amter og Beviserne for Guds Tilværelse og l'art pour l'art og alt det der. Kom nu ikke med det Vrøvl, at det kunde jeg ogsaa opnaa ved Hjælp af Opium. Opium ødelægger, og frisk Luft bygger op, og der er intetsteds saa megen frisk Luft, som hvor der er Jægere.

En gammel fortjenstmedaljefortjenende Lærer og Kirkesanger naturligvis uden Medaljen slog engang paa sin rustne Sortkrudts og sagde: »Uden den og mit Fadervor var jeg ikke kommen igennem.« Jamen Manden har virkelig Ret. Naar Jægeren færdes derude, er han Gud ganske nær. Han er nyskabt, og Verden er ung og frisk. Taagen ligger endnu over Dalene, men paa den høje Mark træder Urfuglen sin sorte rimslagne Vinge og begynder sit Spil for tre beundrende Høner. Og Jægeren gaar forbi Plantagehuset; maaske er Skovfogedens kønne Grete ude for at hente Kvas bag Laden; saa faar han sig en Passiar med hende, og har hun et Kys eller to for mange, er han ikke den Mand, der svigter en Dame i embarras de richesse. Ræven i Heden gør sig flad og lille og er knap til at skelne i Lyngen, og Jægeren presser sig ind mod en Enebærbusk og falder sammen med den. Saa begynder Dysten med Hunden som Hjælper, Kløgt mod Kløgt, Udholdenhed mod Udholdenhed, i Haanden holdt jeg for 20 Aartusinder siden en Flintesten, i Dag er det en Bøsse, det er hele Forskellen. Timerne gaar; maaske bliver det Aften, inden min Medspiller faar narret vor Modpart saa nær forbi mig, at jeg bliver Sejrrherre; maaske er det ham, der vinder i Dag. Hvorom alting er: mens det varer, er Tiden *forsvundet*, jeg er løftet op i Evigheden med Uendeligheden om mig, Plantagernes Mos og Hedernes Lyng ruller grønne og brogede Tæpper hen under mig, Himlen spænder sin hvidspættede blaa Baldakin over mig, og Vinden bringer mig Hilsen paa Hilsen fra Formaalsløsheden og Sundheden. Bagefter husker jeg intet andet, end at Saligheden var Gæst her paa Jorden, og at den bar Navnet Danmark.

»Bah, Lyrik!« siger du og vil meget betakke dig for at blive givet Vildmandens Urinstinker i Vold. Men du gaar jo ogsaa paa Jagt, gamle, eller rettere: sidder paa Jagt. Over dit Skrivebords Vildmark farer Lorgnetternes Spejdeblik; i Glansen fra den elektriske Pære glimter din Fyldepens morderiske Od. Du kalder Jagtudbyttet for en Doktordisputats, og det er især Docent Vaasebølles Opbyggelighed, der maa staa for Skud. Din knappe Sagligheds Haglgevær knitrer mod hans snakkesalige Omstændelighed, dit Skarpsyns Rif-felkugle gennemborer hans hule Patos; og hver Gang han maa bide i Græsset, smælder du et Udraabstegn af som en Fanfare. Han vil græde Taarer saa klæge som Sirup, naar han

engang faar den Bog at se. Du hader dit Offer og volder det ondt og lader det leve, og jeg elsker mine Harer og Agerhøns og slaar dem bare lidt ihjel engang imellem. Hvor kan du bebrejde mig noget, du bidske, nedlæggesyge Sjæl?

Samme Dag, som jeg fik din fordømmende Skrivelse, modtog jeg en ikke mindre uvoren fra en gammel Stiftsdame. For en Præst hænder det jo, at han oplever Damebreve, der sætter ham i en mild Tvivl om, hvorvidt Kvinderne virkelig er Fornuftsvæsener, eller om mon ikke selve Kvindekønnet repræsenterer det saa eftersøgte missing-link og aldrig burde have lært Skrift. Denne Frøken krævede mig til Regnskab for, at jeg som en Guds Tjener kunde myrde mine Medskabninger. Jeg besvarede Brevet med at sende hende to Agerhøns. Hun svarede mig, at da de nu var myrdet, var det jo Spild af Guds Gaver ikke at spise dem; de havde da ogsaa smagt dejligt; men det ophævede jo ikke mit Morderskab. Jeg skrev tilbage, at jeg i Guds Navn vilde fortsætte med at myrde, saa længe Gud skabte Aadselsgnavere.

Og sig mig saa en Ting: Hvorfor falder I ikke over de danske Bønder med jeres Ukvemsord? Der gaar de og kæler for Soen og lokker hende ved enhver Lejlighed ind paa Forelskelsens Bane og vaager over hende med rørende Omhu, naar hun barsler. Har du nogensinde set et Svineslagteri? Jægeren giver dog som Regel sit Vildt en Chance, men her klipklapper en automatisk Død, Løkke om et Bagben, skrigende op i Luften, Kniv i Halsen, dødsrallende hen mod en Ildovn, næste Nummer, det er vel nok en køn Ende paa Venskab og Forkælelsen. Der gaar de danske Bønder og betaler Præsterne Løn med blodplettede Hænder af Judas- tegnebogen, og Præsterne bukker og siger mange Tak. Hvabehar?

Naa, men jeg maa slutte. Tag nu mod Invitationen! Kom og erfar, hvor baade du selv og Naturen bliver levende, naar du faar et Dødsvaaben i Haanden. Og naar den første »oplagte« Hare har rigtig gammeldags snydt dig, skal du se, hvor al Træthed falder af dig og er væk, om det saa skal vare Timer, inden du faar bevist, at naar Viljer krydser hinanden i Livets ældgamle Spil, kan det ogsaa blive din, der bliver den øverste.

Den gamle Gudsmænd Muhammed skal have sagt, at for ham var Livet Kvinder, Bøn og Røgelse (det var jo, før Kvinderne havde lært at skrive). Havde han endda i Stedet for Røgelse sagt Jagt!

Din hengivne Medjæger *K. M.*

Den hvide Dame paa Heden.

Skuepladsen en vestjydsk Plantage.

Jorden velsignet værdiløs; snart er den for lav og sur, og snart hæver den sig i kaade Flyvesandsklitter. Gammel, jævn tyklynget Hede skifter med fyrrebeplantede mørke Dale og' bratte knokkelhvide Kløfter. »Gold er den Jord, som Lyngen bær«, lyver Digteren; for Heden er netop fuld af Vækster. Er det ikke selve Pulsatilla vernalis, der løfter sit Anemoneansigt i det ødeste øde allerede i Marts-April? Og- sidenhen — Ulvefod lister rundt mellem Lyngen, og Ensian staar paa Taa og spørger udfordrende Himlen: »Tør du virkelig kalde dig blaa ?« Eller skal vi tale om Mosserne, gaadefuldt grønne og fyldigt bløde som Tæpperne i Cairos Moskeer, og de sære Lav, der er mønstrede, som var de gjort i Java? Efteraaret kommer og griber i sin Kurv om Halsen og strør Bærrenes Millioner ud mellem Lyngen, Tyttebær, Blaabær, Sortebær, Tranebær. Saa gaar vi rundt om en Enebærbusk; den gynger i Snefoget og leger Italien midt i den danske Vinter. Og atter glider vi frem mod Paaske, og lige yndefuld skær og rødme overrasker os Vaarkobjældens Prinsessefornemhed i Ødemarken igen.

Meget Vildt er der ikke herude; men mange Slags er her, og kongeligt er det tillige. Jeg smed mig plat paa min Mave i Sandet en Aften i Sommer, og ikke mindre end 7 mangetakkede Geviret gled mig forbi over Brandbæltet fra Træerne ud i Heden til Græsningen. Gork, gork, gork, siger det, og du snurrer rundt og ser Urkokkens gnistrende Lyre forsvinde bag Bakkekammen. Her staar der et halvtudvisket Harespor i Sandet, og er det ikke en Grævlingefod? Brede Svømmehudslabber er jappet ind i den gamle Rævegrav, der altsaa er konstitueret som Fødeklirik for en Gravand. Solen er ved at synke, Kragerne skriger op mod en lydløst svævende Ugle, Agerhønsene kalder til Samling, Gæssene rejser sig under heftig Meningsudvekslen fra den ensomme Ager i Ørkenen, faar sig ordnet i Kileform og styrer mod Lavvandssøen imellem Indlandsklitterne. Hjejlen kroner Ensomheden herude med sin tungsindige Klage, som Viberne bare ler af. Fra de sorte Tørvegrave i Nord kaster Graaænderne sig op til et hastigt Rekognosceringstogt; saa lyner det for mine Øjne og buldrer ind i mit Ansigt, saa Hjertet slaar haardt — Fasanen; men hvad er det, der pludselig farer frem — naa, det er sandt, det er ikke i Aften, det er først et Par Maaneder senere.

*

Altsaa en Sommeraften, stille og lun. Raadyret blev mig slet ikke var, skønt jeg kom lige imod det; men jeg havde den lave Sol bag mig, og den blændede det, saa det ikke saa mig, skønt dets Blik var rettet imod mig. Jeg lagde mig paa Knæ og kravlede frem imod det, ubevægelig, hver Gang det kigger op, og fremad, hver Gang det nipper en Græstot. En Sandrevle er os imellem; nærmere naar jeg og endnu nærmere. Nu kan jeg snart stikke

en Finger i Klemme ind i dets ene Klov. Saa snubler jeg over en Ujævnhed, og se! Derfor har han skabt Døden, den store Skønhedselsker heroventil; for uden Frygten var ikke Nervøsitetens og Flugtens alt overgaaende Ynde.

Jeg hælder grove Hagl i min Bøsse, sørger for Modvind og stiller mig op mellem Træerne. Afdækker du dig nu, Fader Hjort, og vil ud gennem Kløften syv Alen fra mig, præsenterer jeg mig. Der er Plads paa Væggen derhjemme til endnu et flot Gevir, foruden det 8-endede, jeg fik af den Kronhjort, jeg skød 8 Dage efter dens Død. Men hvad i Alverden er det for et Dyr, der lister ud af Snogdal Plantage paa den anden Side Heden? Det er skinnende hvidt som en nykalket Væg, for lille til at være en Kvie og af en Gangart, der ikke er en Hunds. Hvilket Dyr i de danske Skove er kridhvidt? Jeg er ved at sprænge Øjnene med at stirre og Hovedet med at spekulere. Fænomenet derovre staar stille nu, eller bevæger det sig lidt frem og tilbage? Men hvad er nu det? det er jo ikke hvidt over det hele; noget mørkt anes bag det lyse, ja, det har to Kulører, skiddengraat i den ene Ende og lagenhvidt i den anden. Oho, nu har jeg Løsningen, det er to Hunde, Sommerkvælden har overlistet paa en Hedetur til at hengive sig i Forelskelsens Opgaaen i en Enhed. Men nej, det er det heller ikke; for nu gaar det frem imod mig, saa jeg kan se, der kun er eet Dyr. Og nu forsvandt det naturligtvis ude i Lyngen. Det var et Spøgelse. Som Herregaardene flottes sig med deres » hvide Dame«, rummer min Hede nu — o Stolthed! — iblandt sine talrige Skatte ogsaa et Stykke Gengangervildt.

Men lige ved Siden af mig ude paa Brandbæltet knejser en yndig bitte buttet Ræv. Den er intet Steds kommet fra, saa den maa være skabt i dette Sekund af en Tue. Jeg løfter Bøssen og tager Sigte; det er min Pligt at skyde; Ingvar mistede forleden paa een Nat 2 3 Høns; Kre Smidt har i Sommerens Løb maattet skatte over 50 til Fru Mikkell. Det er uudholdeligt. Altsaa maa du dø nu, dit søde lille spidssnudedde Asen. Du er allerede stor nok til at klare dig selv; maaske du har været med paa Røveriet i Forgaars; saa bøder du nu for dine egne Synder; det trøster mig lidt. Den sætter sig ned og gnasker en Loppe, tager saa et Par Spring og snuser til en Lyngtot, sætter sig atter, lægger Halen sirligt om Forbenene, slikker sig om Munden og ser sig listigt omkring. Jeg tager Bøssen fra Kinden; den rejser sig og tøfler hen imod mig og vil ind i Træerne. »Naa«, siger jeg til den højt og tydeligt, »vil du derind?« Den spidser Øren og opdager mig; jeg staar urørlig; den kigger længe, ryster saa paa Hovedet, som om den sagde: »Sikke noget, dér er stillet op!« Og spanker over mine Fødder ind i Plantagen.

Madum Kirkeklokke begynder at visselulle for Solen, og i det samme dukker det hvide Dyr atter frem fra en Lavning. Det jager Rædslen foran sig paa sin Fart. En Urkok hæver sig skyndsomt og forsvinder, lidt efter en And ligesaa; en Hare tumler op af sit Leje og tager Flugten. Gespenstet har Retning over mod mig; og ved de sidste Straaler fra Solen i Havet ser jeg, hvad det er: Ræven med en Høne i Gabet. Endnu efter mit Skud ind i Døden holdt den fast ved sit Bytte, som ikke var en Høne, men to friskslagtede, nydeligt behandlede Hanekyllinger, der smagte elegant næste Middag paa Præstegaardens Bord. Og naturligtvis — ak! — var det Rævemor selv, forpjusket, radmager, med Halen slidt af af Sommerens Møje for Føden og Leg med de smaa; hun var ikke til andet end at grave

ned under Blommetræet, og paa Frugterne har jeg kendt hende i September. Kylling à la Mikkel og Ræveblommer, er det ikke et genialt Supplement til Madam Mangor: Man tager en gammel Hunræv — ikke sandt?

Men nu hendes lille Datter, hvordan er det siden gaaet hende? Hun er blevet til et kønt, forslagent Pigebarn, der i Søndags begik et Fejltrin, som førte hende ned i den Lastens Hule, Gravmand og jeg kom forbi Mandag Morgen. Der var Tegn udenfor paa, at Natten just ikke var gaaet med lutter Forsagelse af Kødets Lyst, men Galanerne havde naaet at salvere sig, inden Ordenspolitiet i Gravmands røde, forbadte, ørelasede Skikkelse tonede frem. Hun besvarede hans »Anholdt!« med en Haanlatter, og der udspandt sig i det dybe en Times Samtale, som jeg var en højst interesseret, overjordisk Tilhører til. Saa var hun pludselig ude, opdagede mig og snurrede rundt, inden det gik op for min Bøsse, hvorfor den var med. Hun mødte Gravmand i Døren, men vilde forbi ham og ind igen; de kom i Klemme ved hinanden og bedes forfærdeligt, men Pigen fik sin Vilje, og han maatte give sig. Og Samtalen fortsattes i Gravkammeret inderst inde. Jeg tilbragte to Timer ovenfor i nagende Sult og knirkende Sne og biderhvas Østenvind, uden Læ; men Eksjomfruen lod sig ikke mere til Syne. Tilsidst var der kun een Tanke i mit Hovede, et sløret og svullent Ønske om, at Vorherre for en anden Gangs Skyld vilde se at faa indlagt Centralvarme i Verdensrummet.

Grave en Ræv ud er kun hæderligt, naar den er anskudt. Men selv et hæderligt Menneske kan gøre uhæderlige Ting. Hvor mange Krigsfanger var det, Napoleon lod slagte i Ægypten, fordi han ikke kunde føre dem med sig? Mine gæve Naboer vilde ikke tilgive mig, om jeg lod denne lille Morderske gaa fri for Tiltale; dertil har Ræverædselsregimentet herude været for haardt. Jeg tager altsaa med Malurt i Sindet Beslutningen om at skride over Skellinien mellem Rævejæger og Ræveslagter og kalder Ingvar og Kresten til Hjælp; og de er mere end villige til at møde paa Pladsen for Udbetalingen og prøve paa at faa gjort gammelt Regnskab op. Tre Timers Gravearbejde i haardfrossen Jord. Man begynder med Vittigheder og ender med Haabløshed. Og pludselig ramler Spaden paa Røret i tre Alens Dybde. »Der sidder hun inde«, siger Gravmand rasende, og den medbragte Staaltraad tilføjer lidenskabsløst, at der er endnu fire Alen til Bunden.

Solen er ved at gaa ned, vi er alle trætte. Skal hun da virkelig naa at pudse os? Det er Synd for de mange smaa Kyllinger i Moders Liv, der allerede saa smaat er begyndt at drømme om Sommerens Glæder. Hvad, om man prøvede Oles gamle Husraad med at lave en Løkke paa Staaltraaden! Og sandelig har vi Lykken med os. Der kommer hun glidende ud og lader sig fire op som en Spand af en Brønd. Hun spiller »død« paa Jorden et Minut og vover saa Forsøget med et næsten usynligt Trav, og Skuespillet bliver til Virkelighed.

*

Jeg tager hende under Armen, og vi følges ad til Bilen, og undervejs henvender hun til mig disse varme og forstandige Ord: »Tak, fordi De lod mig leve dengang, og Tak, fordi De skød mig i Dag. Foraaret modtog mig ved min Fødsel, jeg fik en munter Sommer og

et dejligt Efteraar, endogsaa Sneens pudsig Højtidelighed naaede jeg at opleve; og midt i Elskovens svimlende Besættelse blev jeg altsaa kaldt bort. Hvad mere godt havde Livet at byde paa? Hvad højere kunde jeg ønske mig? Hannens Troløshed, Ungernes Egoisme, Slid og Slæb og Bekymringer og Alderens Gigt og Tandløshed blev jeg nu sparet for. Maa jeg bede om Lov til som et lille Udtryk for min Erkendtlighed at lade mit Lig beskærme Deres Kones Hals mod Katarrh?«

Ajax.

Husker De, da De første Gang kom ud for den Utrolighed, som hedder »staaende Hund«? Det blev min gæve Ven Mejeribestyrerens sorte Ajax, der førte mig ind i den Oplevelse.

Ud sprang vi af Bilen og ind i Kartoffelmarken, hvor Hunden pludselig stivnede og i en forvreden Stilling stod som en Hustru til Lot. Jeg troede, den var blevet syg, maaske »slaaen« af en Hugorm, om *det* kunde virke paa den Maade, men Rasmussen lo ad min Pattedarnssnak og forklarede mig overbærende, at det betød, at dér laa Agerhøns. »Lad os da saa løbe derhen,« raabte jeg lige vantro og ivrig, men i Stedet gav han sig til at snakke med Kartoffelopsamlerne, om de havde set Høns der, om hvormange der var, om hvor de plejede at flyve hen. Imens holdt Hunden sin krampagtige Stilling, som var den af Sten. Omsider begav vi os hen til den, og tænk! det passede virkelig, en 12—14 Agerhøns buldrede op, næ nu havde man da aldrig kendt Mage, jamen det maatte da være et rent Vidunderdyr!

Naa, det var gamle Ajax for Resten. Apportere brød han sig ikke om; men var der andre Hunde til Stede, gjorde han ogsaa det. Og ellers var der ingen Kunst, man med Billighed kan forlange af en »all-round-Hund«, uden at han mestrede den. Naar Ajax trak an, saa vidste man: »Nu vil der komme en Agerhøne, en Urfugl, en Snæppe, en Bekkasin, en liden langøret Mis.« *Støde* Vildt kendte han ikke til. Var Hønsene for nervøse i det, ringede han dem. Og han havde et nydeligt Tag paa med høje Raab at servere Harerne ud af Smaaplantagerne til den rigtige Side. Forsigtigt gik han paa Agerhøns, men paa Urfugle haardt. Han kendte sit Speciale saa godt som nogen Professor sit. Ja, det var, som om han paa Lugten kunde fornemme sig til, ikke blot af hvad Art Dyret var, men ogsaa af hvad Karakter — hvordan hvert enkelt Tilfælde skulde behandles. En ung Jæger, der skulde indvies i hele det Mysterium, som hedder Jagten, kunde ingen bedre Læremester og Fører have end Ajax. Jeg havde selv ingen Hund dengang og laante den derfor af og til. Jeg er en god Jæger, hvormed jeg mener, at jeg oftest skyder udenom, og min Færdighed heri var naturligvis dengang betydeligt større end nu.

Oppe paa Højen tager Ajax Stand; op kommer en Høne; jeg faar den min Sandten; ak, det var den gamle; nu flyver 14 Kyllinger op og kaster sig atter i Roemarken; dem rejser saa Hunden for mig, alle 14, en for en; i Begyndelsen stirrer den forbløffet og vantro paa mig, naar Skuddet falder og Hønen fortsætter uanfægtet; efterhaanden opgav den mig; d. v. s. den søgte godt nok videre, tog Stand, avancerede, rejste, men den ikke saa meget som saa efter Fuglen, naar jeg skød, men var allerede i Gang med at søge efter den næste. Til sidst havde jeg kun Rævehagl tilbage, men det var umuligt at kalde Hunden fra Roerne, før alle 14 var ekspederet paa Vingerne.

Den sidste Jagttur, den gjorde med os, var en Dag ind under Jul. Uden for en af Gaardene laa et Par Læs Risbrænde, og som Hunden blev tosset her! Den borede sig ind i Brændet, gravede i Kvistene, bed i Grenene, skrabede i Stammerne. »Lad dog Katten sidde,« sagde jeg utaalmodig og gik; men Rasmussen stolede paa sin Hund. Saa kom min lille Gravmand til Hjælp, og de to holdt et Spektakel af den anden Verden. Vi var 4 Jægere, og de 3 af os havde givet op og den fjerde stod daarligt for, da Ræven omsider tumlede ud og for til Skovs med Hundene og 4 Par maabende Menneskeøjne efter sig.

Nu er Ajax død af den ubarmhjertige Alderdom, der ikke gør Forskel paa Fæ og Geni. Men hver Gang jeg mindes den, føler jeg noget i Retning af, som naar jeg tænker paa Georg Brandes eller Olfert Ricard eller en anden af min Ungdoms store Afdøde, hvem jeg staar i Gæld til for meget.

Kampen for Bælgen.

Jeg kan blive saa hjertelig gal i Hovedet, naar jeg fortæller en god Jagthistorie og modtager følgende Kvittering fra Tilhørerne: »Jeg troede ikke, en Præst maatte lyve.« »Maa De da det?« bider jeg fra mig. Hvad er det for en uudryddelig Forestilling, at en Præst skal præstere Dyd for en hel Menighed. Det er en køn Udløber af Forsoningsbegrebet: vi holder En til at være god paa vore Vegne over for Vorherre, saa kan vi andre være, hvad vi vil.

Men det er ogsaa et ganske utilbørligt Svar at give en *Jæger*. For en god Jagthistorie er netop sand. Alt det utrolige, man oplever ude i Naturen, har da netop sin Værdi just deri, at man oplever det. Det meste af det, man beretter efter Jagtturen, er jo slet ikke morsomt, hvis det bare er noget, man finder paa.

Jægeren lyver aldrig. Men han taler Jægersprog. Det er ofte uforstaaeligt for de uindviede. De, der kender det, tager ikke fejl. De kan nøje skelne mellem Tingen selv og den Kulør, der — som rimeligt er — sættes paa den.

Men skulde jeg endelig bekende Kulør for »den gemene Hob«, saa kunde jeg tale det Maal, som den forstaaer, og sige: »Husk, jeg er baade Præst og Jæger og Digter. Det er en sølle Præst, der ikke kan tale Sandhed, og en sølle Jæger, der ikke kan lyve, og hvad Digteren angaar, saa skal han lyve, ellers er han jo slet ikke Digter.«

*

Naa, men til Kendsgerningerne! Jeg skulde skaffe min Kusine en Ræv. Hun havde saa trofast travet med mig paa mine Udflugter, og saa spændt fulgt alle mine Forbiere og Træffere, at jeg forlængst havde tilgivet hende, at hun ikke er min Fætter. (Maaske hun ogsaa er det; hun havde en Tvillingbror Christopher, der døde straks efter Fødslen, og man har jo før hørt, at Tvillinger er blevet forvekslede.) Men, hvorom alting er: hun havde for længe siden gjort sig fortjent til en Krave; i dette Efteraar skulde hun have en; nu maatte det være.

I Virkeligheden er det lettere at være Kasserer og undgaa Tugthuset end at skyde en Ræv, naar man skal. Men det vidste jeg endnu ikke. For jeg havde endnu aldrig været ude for den røde Streg. »Hvordan skal jeg bære mig ad med at komme over en Mikkell?« spurgte jeg min gamle Havekarl. I de Aar havde jeg altid mosgroede Urtegaardsmænd. Det er dekorativt. Men ikke altid praktisk. Den første, jeg havde, var desuden blind. Han læssede Frikadeller og Sovs af paa Dugen ved Siden af sin Tallerken, den gamle Stakkel. Stærkt kvalificeret til Lugearbejde i Køkkenbedene var han saaledes ikke. Det gik haardt ud over Persillen og Gulerødderne. Ukrudtet stod til Gengæld smukt. Nu havde jeg den nogleogfirsaarige Anders. Han arbejdede næsten Døgnet rundt lige saa sindig og tung og

ubremselig som I. C. Christensen i en politisk Diskussion i Studenterforeningen. Han overkom en Masse. I Dag var han ved at plukke Septemberæbler til Ulla Poulsen. Jeg havde bestemt, hun skulde have en Kurvfuld. Dels smager de dejligt, og dels har de en Lød, der klæder hendes fortræffeligt, naar hun bider af dem. For Resten havde Anders ogsaa været ved Balletten engang, men ikke paa en Maade, der var til at spørge med. Han og en anden Mand kæntrede et Par Alen til Havs og fik dem en Dans paa den vaade Tilje. To Mand paa en Aare. I hver sin Ende af den. Tænk, saa nær er Mennesket ved at kunne flyde. Herre vor Skaber, hvorfor vejer vi den Smule Pund for meget? I over en Time drev de to Mænd med Strømmen ned langs Kysten, ikke længere ude, end at Folk fulgtes med dem sydpaa inde paa Land saa nær, at Parterne kunde raabe til hinanden. Gang paa Gang prøvede de inde at danne Kæde for at naa dem, men forgæves. Til sidst følte de sig saa gennemisnede og dødsens trætte, at de var ved at slippe. Da slyngede en Bølge dem indad, og Kæden fik fat.

»Hvordan kommer man over en Mikkell?« spurgte jeg altsaa Anders, og Anders lo uviss og svarede, at det gjaldt vel mest om at klemme Benene godt sammen og saa styre lige ud. Jeg tror ikke, jeg saa begavet ud, men jeg lod mig ikke mærke med noget.

Maaned gik efter Maaned, og jeg havde endnu aldrig set en Ræv. Ofte hørt ham, da jeg som Dreng havde min Skolevej gennem Christianssæde øde Slotspark. Da hylede det om mig i mørke Senvintermorgener med klagende Genlyd fra det tomme Slot, saa man maatte tro, det var Ulve eller usalige Aander, der var paa Færde. Jeg vidste nu nok, det bare var smaa Ræve, men ikke, hvordan de saa ud.

Det kunde være gaaet mig, som det gik min fromme Hjertensven og gode Nabokollega, der havde mere Begreb om de himmelske Ting end om Naturhistorie, og som havde set en Brok komme løbende ind foran hans Billygte ovre i Staby. »Var det nu ogsaa en Brok?« Ja, det var det da. Hvordan den da saa ud? Ja, den lignede jo saadan nærmest en stor Grævling.

Men altsaa, det var den Rævebælg. Som udeblev. Saa ringer en anden brav Kollega til mig: han havde en Onkel, der boede midt imellem store Plantager etsteds sønderpaa; der vrimlede det med alskens Vildt; man dublerede Ræve dernede. Om jeg havde Lyst.

Ugen efter stillede jeg saa med stiv Hat og Hjertebanken til mit Livs første Støverjagt. Det var vel nok imponerende. Der var altsaa Værten, Onkelen. Og der var Hr. Petersen fra København. Og der var en stedlig Slagter, som dræbte alt levende, hvad han pegede paa, sagde man. Saa jeg blev jo ilde til Mode, da han ved Middagsbordet pegede paa mig. Der var 3 Præster, en Barthianer i smult Vande, en kogende Missionsmand og mig, der ikke var noget. Og saa var der Manden med Støverne., og han havde været med Grev Friis paa Løvejagt i det allersorteste Afrika.

Onkelen tog sig kærligt af mig, Novicen. Stillede mig op paa en Korsvej, forklarede, at Harer kom langs med Vejen, Ræve satte tværs over, og forbød mig at skyde paa Mennesker. Endelig skulde jeg staa ganske stille under en Gran og bare vente. Jeg sagde Tak og løftede paa den stive og blev overladt til mig selv. Pudsede Næse, knappede Frakke og var saa parat til at dublere Ræve.

Saa gik der 2 Timer i en Livløshed, som om den sorte Pest havde raseret Egnen.

At mine Ben var følelsesløse, er ikke sandt. For de var slet ikke. De havde ophørt at eksistere. Hele min Krop gled ind i Tilintetgørelsen. Men vendte pludselig tilbage i et Stød af Rædsel. Hundene opløftede et skingrende Hyl. Hvad var dog dette? Afrikaneren havde vel ikke ogsaa haft en Løve med, som nu var sluppet løs og sprunget paa Hundene. De arme Dyr blev ved at give Hals. I over en Time stod jeg og hørte Hundespektaklet fortsætte sig, uden at jeg fattede Grunden. Til sidst gled jeg ind i Bevidstløsheden igen. Saa rankede jeg mig op, blæste paa alle Forskrifter og Paabud og gik ud midt paa Gangen og spadserede mig lidt Varme til. Og som jeg nu gik der og drev rundt, kom en af Hundene tøflende ned imod mig.

Ved denne Hund var der den Mærkelighed, at den ikke gøede, og at den var uden Klokke. Det havde jeg set de andre var udstyret med. Men saa maatte denne jo være en fremmed Kammerat, der havde sluttet sig til senere. Pisketræt var den. Hovedet hængte helt nede mellem Forbenene, og Tungen dinglede blegrød langt ud til den ene Side. Da den var fire Alen fra mig, saa den op; det gyste igennem den, brat snurrede den rundt og fremviste derved endnu en Mærkværdighed, den havde Rævehale. Jeg blev perplex. Havde dette skrækkelige Menneske ikke doceret, at Harerne løb langs og Rævene satte over? Ergo var denne Hund med Rævehale en Hare. Nej, men det var en Støver, maatte være en Støver. Det fastslog jeg for mig selv og skød saa. Haglene for hen over Ræven, dens Nakkeskind krympede sig i Gysen, saa drejede den ind mellem Træerne; mit næste Skud ramte, men desværre kun en Fyrr.

Det var den Dags Udbytte.

Men hjemme var det gaaet op for Anders, at jeg ikke trænede til Cikkel, men trænede for Mikkell. Han hørte nemlig Ænderne skraldre op ude paa Marken; der laa 7 af dem slagtede, og Ræven sad med den ottende under Poten. Anders forsøgte at løbe den ind, men i Betragtning af, at der bl. a. var en 80 Aars Aldersforskel imellem dem, maatte han nøjes med Sølvmedaljen i Konkurrencen. Det var et artig Syn, der mødte mig, da jeg vendte tomhændet hjem.

Den næste Gang jeg saa Ræven — nej, naa jo, lad gaa — det var i Stadil Skole. Men den Ræv var altsaa en tobenet og den absolut sidste af alle, jeg vilde have lagt for Skud. Hvor var det morsomt at komme sammen med ham i de Aar. Der sad han jævn og storstuebred og lignede ikke noget andet end netop det, han var: en Landsbydegn i overnaturlig Størrelse, Urkraften i dansk Bondemuld, tilsat lidt By. Sad og snakkede og var Dus med alle de andre Bønder, fortalte helst Jægerhistorier, vilde intet høre om Politik, lod aldrig skinne igennem, at han var mer end en ganske almindelig Jens Christian. Og saa kunde det alligevel hælde, at bedst som han havde berettet om, dengang han i Alrum — det var i hans Ministertid — gik glip af Ræven, fordi han havde lagt Bøssen fra sig for at trække Husted-Kørne op paa et mere tørt Sted, da Vandflod med et var sat ind, eller om, dengang han lige ved Søndervang Skel fik klippet en And, at saa kom han for Skade til at fortsætte: »Saadan var det engang, jeg var ude med Kong Georg af Grækenland . . . .«

Naa, men videre! dette her var jo kun en dum Vittighed.

*

Der svuppede en hel Maanedes Regn i det Aar, og saa satte Frosten ind. En Dag kommer jeg ud sammen med en Støverejer. Han gaar inde i Plantagen, og jeg langs med Brandlinien udenfor. Saa giver Hunden sig til at synge lige ved Siden af mig. Nu var jeg blevet saa erfare, at jeg vidste, hvad det betød. En halv Time gik, jeg stod ubevægelig, Musikken derinde blev ved. »Han faar ham saamænd ikke drevet ud,« tænker jeg og begynder at marchere. Ved Siden af mig laa der en Hededam med lavt Vand. Mente jeg da. Men da jeg sætter venstre Fod frem for at vade igennem, var der ingen Bund. Jeg gaar altsaa paa Hovedet forover. Det sidste jeg saa, inden jeg forsvandt i Isvandet, var den røde Pil, der afskudt inde fra Træerne for ud over Heden 20 Alen fra mig. Om det er muligt at blive gennemblødt til mere end Skindet, var jeg det, da jeg omsider fik bjerget mig op. 2 km til nærmeste Hus. Men der blev man vel saa ogsaa nok behandlet efter alle Kunstens allerbedste Regler med opvarmet Undertøj og Skoldkaffe og al anden Opbyggelse.

Det var den Jagttur.

Den gav ingen Ræv. Ikke engang en Lungebetændelse. Men et uforglemmeligt Indtryk af jyske Bønders Hjertenshjælpssomhed.

*

»Her lugter af Ræv,« sagde min Jagtfælle, vi stod en klinger Frostdag i en Slugt midt inde i Plantagen. Jeg lo ad ham, men han blev stædig ved sit. Saa hentede vi en tredie Kammerat med en Støver. 5 Minutter efter var Drevet i Gang. 1 1/2 Time efter faldt Ræven og jeg i hinandens Arme inde mellem Smaagranerne til gensidig lammende Forfærdelse.

Saa panikslaaet blev han, at han begyndte at løbe baglæns, jeg skød, og han faldt, men jeg vidste godt, at jeg ikke havde ramt, han var snublet over en Trærod. Dagen før havde jeg dubleret et Par Ænder og hentet flere Bekkasiner ned fra deres Lynildsflugt. Jeg var i Virkeligheden ved at blive en ret habil Rammer. Men disse Ræve forhexede mig ved at dukke op alt for nær ved mig. Endnu et Par Storbrølere lavede jeg dette og det følgende Aar. Saa skrev jeg til min Kusine, at det stod optegnet i Skæbnens Bog, at hun skulde gaa med utilhyllet Hals gennem Livet.

Nureddin fik ikke Lampen trods alt sit Stræb. Aladdin slumpede sig til den. Hvis Jægeren ikke selv kan ramme, skal han prøve at overlade det hele til Bøssen.

Et Par Aar efter var jeg en Vinterdag ude i en lille Plantage, der laa i en Mose. Støveren drev med en Ræv i Timevis lige ude i mit Hjørne, men ud vilde den jo ikke. Bitterlig koldt var det. Til sidst blev Drevet usikkert, fjernede sig, opløstes i spredte Glaf. Jeg stillede Bøssen fra mig og stak de forkomne Fingre i Lommerne. Da knækkede en Gren; Fyrren, Geværet støttede sig til, gyngede voldsomt, højre Hane stod let, og Skuddet kom. Ræve kan jo finde paa at søge Tilflugt i Træer, naar de trænges haardt af Hundene. Hvor er det fantastisk at se saa stort et Vilddyr komme plumpende ned fra Toppen af et Træ, med Rim i Pelsen, stendød, ramt lige i Hjertet. Den faar ikke Lov at vige fra min Kusines Skuldre

hverken Sommer eller Vinter. Rigtig en flot gammel Tæve, en Moseræv, helt tørvesort, saa pragtfuld som kun i en Drøm.

Hedesognet.

»Her har Jyderne levet fra ældgamle Dage«, sagde Valdemar Rørdam og saa ud over de talrige Gravhøje, der danner en Vej tværs over Ager og Hede og nyplantede Fyrreskov. I det samme blev han en Hare vår, der løb langt forude, næsten usynlig i stridt Græs, og Stedets Aand fo'r i ham, saa han skød uden at tænke, ramte i Hovedet og puttede i Tasken, inden en anden fik Tid at blive klar over, hvad der egentlig gik for sig. Ja, her har Jyderne jaget fra ældgammel Tid. Og her er værd at jage. Hede, Agerjord, højt oppe, langt nede, Eng, Mose, Smaaplantager, hvad kan en jæger forlange mere? Jo, een Ting, Vildt. Men det er her ogsaa. Ikke meget. Men hellere lidt paa skiftende Terræn end meget paa det ensformigt samme. I Kartoflerne paa den højeste Bakke bor der Agerhøns. Man slæber sig skumsvedt derop. Og naaet til Tops, glemmer man alt for Betagelse. Af hvad? Af Jylland. Ikke mere om *det*. Haabløst med alle disse Enkeltheder om blaat slørede Banker, om vældige Engflader og hævet Fjordbund, om rødtagede Nybygninger i sorte Heder, om Lokesæd, om Kirker i Snesetal, om Havets Blinken i det utroligt fjerne. Man staar og betages af *Jylland* og stirrer sig væk i Synet, til man farer sammen ved et Brus bagved: *Av!* de glemte Agerhøns. Hvor kaster de sig? Ned bag Bakken naturligvis og pist! Men den Fordel er der ved Revieret herude, at det har kun fire Verdenshjørner; naar man har gennemsøgt de tre, ved man altsaa, at de maa ligge i det fjerde.

Og Hunden gør sine Sager flinkt, og Hønsene findes og forsvinder igen, og 3 Timer efter staar man da atter paa Højens Top og glemmer atter, hvorfor man har slæbt sig herop. For nu er det et helt andet Jylland, der breder sig ud for Ens Fødder, helt nye Belysninger, maaske ogsaa Vejret har skiftet, en Torden i Anmarch kanhænde, fra de Hundrede Smaagaarde stiger Røgen lodret. Opløftende Syn! Der koges og brases derinde af Køkkenpræstinderne, saa Ofret er rede, naar de trætte flittige Mænd vender hjem. »Og Abel var en Agerdyrker« — visst er den danske Bondes nøjsomme Flid Gud en Velbehagelighed, visst hviler Herrens Velsignelse over de tapre Smaagaardes Kamp med Sand og Ukrudt og Prioriteter, visst er der Mening i, at Røgen fra Hjemmenes Altre stiger saa smukt og lige mod Himlen.

Folkene paa disse Kanter er Missionsfolk. Det er bra. Af flere Grunde. Bl. a. den, at de skænker deres Jagt til Missionshuset, som saa lejer den ud til mig. Paa den Maade faar Huset Penge og jeg Vildt. Hvilket er godt for alle 4 Parter: Missionshuset kan bære sig selv, Pengene gaar til et godt Formaal (det kan Pengene kun være glade ved), jeg holder mig i Live til Legem og Sjæl, og Vildtet slipper for at skydes af andre end mig. Det kan ganske visst ske, at forudindstillede Middagsgæster i mit Hus mukker over, at det er Missionsharer, jeg byder dem, men jeg replicerer immer, at det smager de bare bedre af.

For hvad vil det sige at være missionsk? Det kan betyde Alverdens Ting, lige fra at

sælge trepattede Køer i Jesu Navn til at være et Menneske, for hvem det at være noget er eet med virkelig at være det. At være Kristen er ikke blot at notere sig for det paa Mandtalslisten, at betale sin Kirkeskat og derudover næppe ytre sig positivt. Men at være Kristen det er for Afgjorthedens Naturer

igennem Lykke og Kvide,
i Tvivl og Hunger og Sværd
at staa ved den Høvdings Side,
man engang har stillet sig nær.

Jeg kan ikke se andet end, at netop Afgjortheden har været »Missionens« Adelsmærke, der dækker en Mangfoldighed af Synder. Og den Dag »Missionen« bliver omgængelig, har Sandheden mistet en Side af sig, som vel var Usandhed, om den gaves ud for den fulde Sandhed, men uden hvilken Sandheden kun er en delvis Sandhed, altsaa Usandhed. Men det var Harerne, vi slap fra.

Kan et Missionshus forsvare at lade Guds Skabninger lemlæste og ihjelslaa for at tjene Penge paa det? Er det ikke Judas-Penge? At en gudsforgaaen Præst gaar paa Markvejen ud og slaar ihjel, maa man jo affinde sig med; men Herrens Venner i Lynge Sogn eller hvad det nu hedder, kan de række Haand til slig Misgerning? Jeg spurgte Formanden ved Lejlighed, og den djærve Bonde svarede prompte: »Min Frelser spiste Paaskelam«. Nu har ganske visst Det kgl. Teaters førende Skuespiller engang forklaret mig, at netop af denne Grund stod Buddhismen over Kristendommen. Dér vil vi saa lade den blive staaende som Menneskeheden forholdsvis uvedkommende. Vi ønsker Jesus Velbekomme med Paaskelammet og glæder os over, at er der end ikke berettet om ham som Jæger, var han i hvert Fald Friluftsmænd nok til at deltage i Fiskeriet. Og en Lax er vel en Guds Skabning saa godt som nogen Kanin.

*

Jeg husker den Stund, jeg fældede min første Hare. Med mangfoldige Jagtkammerater har jeg *det* tilfælles, at aldrig hverken før eller siden er man saadan gennemsvulmet af Lykke. Jeg husker, jeg foldede mine Hænder, der hvor jeg stod mellem de knap mandshøje Graner, i en stormende Taknemmelighedsfølelse. Det er vel sagtens Existensinstinkterne, hvis Urgrund afdækkes et Sekund. Det er selve Naturens Haandslag, dens Konfirmation: du er mandbar nu, du kan skaffe Føde, Stammen maa til at regne med dig. Det fældede Vildt for din Fod, den slatne Hare, den pjuskede Høne, det er selve Livets Rigdom, der ligger foran dig, Kvinde, Børn, Fæste og Gaard, Manddomsgerning, Raad hørt paa Tinge.

Og stadigvæk, naar jeg gaar ud med min Bøsse, har jeg denne lykkelige Følelse af, at være selve Livet nær, dets Primitivitet, dets Oprindelighed, det nøgne Liv. Skønt er der herude, for det blotte Øje, for Kikkert med; men den bedste Kikkert er Bøssen. Den skærper Sanserne, saa de bliver aartusindynge. Med Bøssen i Haanden ser du, hvad andre ikke ser, ikke blot Harens Fod over Mulden eller Agerhønsens Vingestrejf paa Sandet, idet den har lettet, eller Ræveluntens Fej ad Sneen. Men du ser ogsaa Dryaden i Træet, Nymfen i Kilden,

Sjælen under Landskabets Træk. En Septembormorgen herude, naar Luften er saa klar og høj, at dit Legeme er uden Tynge, naar Duggen friskner fra hver Sten og hvert Straa, og den flyvende Sommers tusinde Spind vifter hen gennem Luften. En Oktoberstemning i Silregn eller raaklam Taage, hvor Vemod lægger sig over Sindet, som om Livet var een stor blind Smerte, et Længselens Suk efter et Noget, man intet ved om, undtagen dette, at det ikke er til. En Novembormorgen, naar Luften er ufattelig klinger, og Rimfrosten har forsølvet Lyngris og Stubbe og Naale og skabt rene Kunstværker af Hønsegaardenes Traadvæv. En Decembermiddag, naar Sneen har glattet sig hvid og blød hen over alle de runde Høje og gjort dem saa daarende skønne som Pigebryster.

*

Bøssen har kaldt dig herud. Bøssen drager din Fod frem, skærper dit Øre, vider dit Øje, spiler dit Næsebor. Bøssen lader dig opleve, at Naturen er noget levende, har et Sind, der møder dit Sind. »Her har Jyderne boet fra ældgamle Dage«, sagde Digteren. Det er hellig Jord, du træder paa, helliget gennem skiftende Menneskers Færden med den og gennem den Aand, som var evigt den samme, og mødte dem her, som den møder dig.

En Kvinde af Folket.

Jylva, min Hund, min bedste Ven, min eneste oprigtigt fortrolige, hvem forstaaer hinanden som vi to? Der er ingen i Verden, der holder af mig som du, og ingen holder jeg af paa den Maade, som jeg holder af dig. Saa indtrængende trohjertigt lægger du din Pote paa min Arm, saa smukke i deres Trang til Kærlighed kigger dine Øjne ind i mine. Efteraarsfestligt brun som Skæret over Heden under Septembersolen, naar den gaar ned, er dit Skinds Lød, kaade som Foraarets Hvirvelvinde er dine lystige Spring, naar jeg snakker Løjer til dig, mens din Halestump virrer omkap med dine lange Ørens Dasken — og du snapper efter Vejret og snapper efter mig og snapper efter Pinde paa Jorden i overstrømmende Livshumør, i Taknemmelighed over Tilværelsen, at vi to er gode Venner.

Jylva er en Kvinde af Folket. Tabt i Mørket er hendes Oprindelse, og Kendere, Opdrættere og Dressører og al anden ophøjet Sagkundskab vilde have en Skok af Indvendinger at fremføre. En ægte født Embedslæge profanerede en Gang sit Øje ved at lade det falde paa min uværdige Hund; han hev det til sig igen i en Fart med et henkastet: »Naa, saa De foretrækker Cocktails.«

Det var min Ven Mejeribestyreren, der i min Ungdom besnakkede mig til at købe et Jagtgevær. Derved ledede han mit Livsløb ind i et Spor, der har kostet mig uoverskuelige Summer og skaffet mig uoverskuelige Glæder. Snart gik det saadan, at det stod klart for mig selv og min Samvittighed, at en Bøsse ingenlunde var tilstrækkelig til Jagten; en Hund maatte til. Kendskabet til Hunderacer stod hos mig i lige fremt Forhold til Pengepungens Formaaen. Et helt Efteraar gik med at prøve Hunde og kassere dem. I Fortvivlelse købte jeg tilsidst ubeset noget, som kaldtes en Gordonsetter, der var beskrevet mig som indehavende samtlige Fuldkommenheder. En Senoktoberaften sad jeg med et lille Selskab i min stormomsusede Præstegaards luneste Inderrum, da Telefonen ringede: Ulfborg Station meldte, at der henstod en Hund at indløse formedelst 110 Kr. En tilstedeværende fortrinlig Lærerinde saa sig — Himlen maa vide, hvordan — i Stand til at laane mig 40 Kr., en Lærer 30, jeg selv laa ogsaa inde med en Del, og en halv Time efter bankede Lærer Sørensen og jeg en mægtig Kasse fra hinanden, og ud sneg sig et forpjusket, langhaaret, radmagert, med Stamtavle velforsynet Gespenst, der den følgende Dag viste sig uskikket til andet Tempo end Skridtgang og med Jagtinteressen specialiseret til Omraadet Huskatte. Ved Trusler om Straffe i dette Liv og det kommende formaaedes Afsenderen — ikke til at sende Pengene tilbage, men dog til at bytte med en ny Hund. For anden Gang kom den fatale Kasse til Vedersø (med Postbil til Købmanden), blev atter hamret fra hinanden, og ud sprang den vævreste og sødeste lille brune Frøken, der vimsede omkring, fulgte mig ind i Butiken, snusede til højre og venstre (Krydssøg). Gamle Købmand Skytte kom frem og betragtede den velvilligt med sit kloge vurderende Blik, og Frøkenen nejede, og se, der kom en Sø

paa Gulvet, og Chefen gav en Ordre, og se, der kom Sand paa den Sø.

Mon ikke Hunden hed Jelva? Det har jeg senere spekuleret ud. Men den Mand, den kom fra, der var stivere i Salgskunst end i Skrivekunst, havde bogstaveret Jylva, og hvis det ikke var, saa blev det dens Navn. Ej, hvilken Spænding at ro ud i Baaden første Aften med den nye Hund, sidde mellem Sivene og vente. Og min Tro, om der ikke kom en Andeflok, et Skud, og ud sprang Tøsen, svømmede længe i høje og tætte Rør og prustedes sig tilbage med en ung Andrik i Flaben, sprang atter ud paa Hovedet, da jeg sendte et Skud i Luften, fordi jeg havde en Anelse, blev længe væk, blev meget længe væk og vendte saa tilbage med Andrikkens vingskudte Bror. Dermed var mit og Jylvas Venskab grundfæstet.

Ikke, at der ikke kom svære Prøvelsens Tider. Med Agerhøns var det all right. Dem fandt den unge Dame, hvad Kunster de saa prøvede at lave, stod for dem, som en Statue af sig selv, kunde allerhøjest tillade sig en lille Drejning med Hovedet for at se efter mig, hvis det varede altfor mange Evigheder, inden min Langsomhed naaede frem.

Men der var jo disse Harer. Som sidder stille og markerer, at der er de, ved at række et Øre op. Og som saa stikker i Rend paa en yderst forførende Maade, saa det er umuligt for en rask Hund, der er meget større end Flygtningen, at tænke sig andet end, at gør man sig rigtig Umage, maa det være en smal Sag at indhente det bitte Stykke Katteskind. Jeg brølede som en Urokse, jeg pryglede, saa Konerne i Nørre Omme, der er særlig skrappe, kom løbende til ved Hundens Skrig og truede mig med Tugthus. (»Og saa vil saadan En oven i Købet gaa for at være Præst!!«). Jeg fortvivlede til sidst og kørte den til Dickmann i Herning og sagde: Skyd den Hund. »Men hvorfor dog det?« »Jo, saadan og saadan.« »Det retter jeg paa en Eftermiddag.« Men det gjorde han ikke, det tog ham 14 Eftermiddage, men saa var Jylva ogsaa mer hareren end i Moders Liv.

Jylva, min Tøs, min Veninde, hvor sjov at se din Næses Forundring første Gang, du kom ud for en Fasan. Du studser, du gaar et Par Skridt tilbage, du tilkaster mig et Par spørgende Blikke, saa besættes du af en vanvittig Iver, suser ledende rundt, stivner, staar fast, op braser et gyldent, rabaldrende Uvejr, du kaster dig ned, som vilde du holde dig for Ørene, skærme dig mod Lynene, saa springer du op, sætter efter, besinder dig, sætter dig og ser maabende paa mig. Men da var du jo allerede en øvet Hund, vant til Ænder og Bekkasiner og Snepper og Urkøkke.

Snepperne, ja, — høj Septemberhimmel, fin Blæst, Klitterne straaler og lokker. Op og ned gaar det, snart i en Dal mellem Sand-bjerge, snart mellem Himmel og Jord med et gnygende Hav til den ene Side og Sø og Fjorde og Marker og Kirker til den anden. Og der paa Toppen af Klitten histovre staar Jylva, brun mod det hvide Sand, naglet til Pletten, stirrende nedad, op kommer Sneppen, og ned kommer Sneppen, men min Sandten, om ikke Pigen har taget Stand allerede igen — 4 Snepper paa Tasken paa en Formiddagsvesterhavstur.

Og Aftenen endnu skønnere, paa Aabjerg blide Sø mellem de nikkende grønne Siv, se Rævens dansende Skygge hen over Engen derinde! Plasker det hist af Odder? eller er det bare en Vandrotte? Men hvad er det derhenne? Er det en Blishøne? De ved nok, hvordan man en Dag med lidt Blæst kender Forskel paa en Vildand og et Aakandebled; ligger det tvivlsomme ganske stille og flyder paa Vandet, er det en Vildand; rejser det sig af og til op

og basker med Vingerne, er det et Aakandeblad. — Ja, Øjnene maa bruges; Bøssen ligger hen over mine Knæ, og min firbenede Veninde sidder paa Bagtoften, dirrende af Jagtiver, spejdende hid og did op mod Himlen: kommer Ænderne ikke snart?

Tror De, den Hund nogen Sinde har lydt min Fløjte? Aldrig. Tror De, den vilde holde sig hos mig paa Jagten? Nej. Den gik et Par Hundrede Meter fra mig; der, hvor jeg travede, behøvedes den jo ikke, har den vel ment; det Revier kunde jeg selv klare. Men lynende sikker var den der, hvor den gik. Alt, hvad det gjaldt om for *mig*, var at holde Udkig.

I Foraaret i Aar spadserede jeg en Dag en Tur over Torsted Hede. Da jeg var kommen en halv km fra Bilen, hvad i Alverden var det? Rejste Jylva ikke en gammel Ræv og jog den op imod mig? Men nu fik Mikkil Kig paa mig og drejede om. Min Bøsse laa i Bilen; jeg stejlede tilbage til den, sprang ind, startede, ladede, mens jeg kørte, lyttede efter Jylvas Glam, spurtede Forden indover Markerne, saa Hunden vælte Ræven, og denne trimle sig op igen og af Sted, saa jog jeg Bilen hen foran Dyrene og skød. Ak, gamle Hr. Rød! Hans højre Forpote manglede, velsagtens en grimme Saks for mange Aar siden, ikke een hel Tand i Over- eller Undermund, men to smaa Lam laa ihjelbidte henne paa Marken.

Saa oprandt den 15. Juli, da Jagten paa Hedens sorte Urfugleherrer gaar ind. Min Jagtkammerat fra Sognet og jeg er ude, da Solen løfter sit Maaneansigt over Troldtoft Banke helt omme i Nord, rødgloende som afbrudt midt i et Nattesold. Af Urkokke er der ingen i Aar. Klokkeren bliver 5 og 6 og 7, vi sveder, Hundene puster, Sommermorgen er allerede kvælende hed, Klokkeren bliver 8 og halv ni, da, der i Sandet foran mig: et Urkokkespor, jeg kalder paa Jylva, hvor er hun, saa bruser det bag mig, Farvel, Hr. Kok! men se, der piler en Hare af Sted, af og til øjner jeg den hvide Numse mellem Lyngtotterne, og nu kommer Jylva og tager Stand for Haresporet, jeg skælder: »Kom her! Idiot! en Hare kommer jo ikke os ved paa denne Tid Aars.« Men Hunden staar bomfast, ser kun af og til bebrejdende paa mig, saa maa jeg derhen for at hale den væk. Da bruser det; Haren, jeg før saa, forvandler sig til en blaagnistrende Hane, bum, der faldt den, og Jylva faar et Læs af Undskyldninger og en hel Haandfuld Klapp.

Vi kører hjem i Bilen sammen som altid, Jylva og jeg. Vi snakker om, at nu er der kun 14 Dage godt, til Andejagten gaar ind. Vi snakker om, hvor mange Kuld Agerhøns, vi har i Aar, og hvordan vi bedst skal komme til dem for at beholde dem i vort Distrikt, Jylvas og mit. En Fasan spruder op i Plantagen, og Jylva gør store Øjne, løber fra det ene Vindue til det andet for rigtigt at se. Saa lægger den sin Lab paa mit Knæ, som vilde den sige: »Hvad skal vi med Kina i Jylland?«

Vi kommer hjem og faar noget at drikke, Saa skal vi op at digte. Jeg passer det manuelle Arbejde, og Jylva ligger ved mine Fødder og inspirerer mig. Den interesserer sig ogsaa for Oplæsning, helst af Oehlschläger. Kierkegaard derimod trætter den, og overfor Shakespeare føler den sig usikker. Salmer og sligt har den ikke Smag for; dér maa jeg hellere henvende mig til min lille Gravhund, som straks lægger Hovedet paa Siden og ser andægtig ud.

De kalder dig en Bastard, Jylva, en Cocktail, en Køter. Vistsaa, jeg kender nok deres fine Hunde, dette udvalgte Selskab af Distanceblændere og Stamtavlekabalister, Præ-

miejægere og Sølvøjapporterere. De er opdrættet til at vimse rundt paa en Udstillingsmark og snobbe for Dommere og staa i Hundegaard og parres og lave Afkom til Aagerpriser. Til Jagt duer de ikke. Hvor tit har jeg ikke oplevet, at deres Ejere maatte sluge den beske Pille efter et Par Timers Drysseliv at pege paa din Uvelbaarenhed og ytre: »Lad Præstens Hund komme til!«

Jeg beundrer dig, Jylva, din bestandige Veloplagthed, din Interesse for Livet, din Troskab i dit Kald, dit Gaapaahumør, hvad enten det gælder at fjerne en Loppe, at finde en Andrik imellem Rørene, at føde 11 uægte Hvalpe pr. Gang, at snappe Fluer, at slaas for Sjøv med mig, som to Drengs slaas med hinanden, at sidde retop i Bilen Time paa Time og holde Udkig med, hvad der sker i Verden, eller at vente i Køkkenet paa en Mus. Jeg vilde ønske, jeg ejede din Livsappetit, ja, og dit vennesele Sind og din Djærighed. Gamle Tøs i din bedste Alder, ved du, at om et Par Dage gaar det løs igen mellem Sivene, og ikke længe derefter skal vi ud paa Markerne efter Misser og Putter og Kokke og Snepper og frisk Luft og frit Udsyn og Frihed for alle Tanker. Ja, vi to forstaar hinanden, vi er jo ogsaa sammen alle Dagens Timer, dig kan jeg betro alt, du rækker mig blot din Pote og bringer det ikke videre, og du hører til det snævre Udvalg af mine Venner, der aldrig har bedt mig om Penge.

Og Andejagten gik ind, den første August. Han gjorde tusinde Undskyldninger, Chaufføren, sagde, at Hunden kom springende lige ud fra Træerne, men at han naaede at faa kastet Lastbilen saa meget til Side, at Forhjulet ikke ramte, det var kun Baghjulet, der gik over den, — hvad hjælper alle hans Forklaringer, naar Jylva ligger derhenne paa Vejen og er død.

Evigheden og Vaaren.

Vore Digteres Førstemand — aah nej, ikke saa længe Henrik Pontoppidan lever — men altsaa en af vore førende Digtere fejrede forleden en Aandsfælles Fødselsdag med et Kvad, der prustede af Veltilpashed med, at det er Mennesket beskaaret at krepere som et andet Kreatur. »Som en lang Dag er Livet. Efter den kommer der en Aften. Du kan ikke baade bruge dine Dage og haabe paa at beholde dem,« synger Digteren, og videre: »Der gives under Solen to Slags Mennesker, de taknemlige, som nærer sig af Nuet, og de utaknemlige, der lever i Ønsket om andre Opholdssteder. Der er et Par Stykker, som tør sige det, og som aabent vrager Oxfordvejen«, hedder det lige ud ad Landevejen, og derefter toner Digtet ud i et Tillykke til Fødselaren, »hvem Livet skænkede fulde Skaaler; Viden og Skønhed«.

Saadan digter nu om Dage med Kæmpebogstaver i en gevaldig Avis det ypperste af dansk Aand, mens Stæren uden for hans Vindue fløjter om Vaaren, der er ved at vende tilbage, og Livet, der ikke kan dø. Der ligger foran mig et gammelt Hæfte med Digte i fra forrige Tider, Oehlenschlägers Aarets Evangelium i Naturen og Mennesket.

Hver Vaar, naar Taagerne flygte hen,
da fødes det lille Barn Jesus igen
Den Engel i Luft, i Lund, i Elv,
det er vor Frelser, det er ham selv.
Derfor Naturen saa huldt og skøn
sig fryder og klæder i Haabets Grønt.

Vi vender de gulnede Blade og kommer til Digtet om Simon Peder, der sidder i sin Baad med Snøren ude og kigger ind mod Sommerens Blomstermylder paa Engen:

Og for Peders Øje føje
Lilier sig til Lilie blid;
og mens Blomsten viger, stiger
frem en Yngling liliehvid.

Og de blaa Kærminder svinder
for hans Øjne himmelblaa;
Kindens Rosenbuer luer
der, hvor nys han Roser saa.

Og de smaa Aurikler vikler
sig i gyldne Lokker smukt.
Tulipaner bølge, dølge
Skuldren i en Klædebugt.

Og de høje Straaler bøje
om hans Tinding sig med Lyst.
Og den Sang, som lyder, bryder
ud nu i hans hulde Røst:

Ser dit forhen blinde Øje nu engang sin Skaber dog?
Har det endelig da lært at tyde dette stumme Sprog?
Finder det i Blomsterflokkens Glans, i Fuglens muntre Sang,
Kildens Røst, i Skovens Svale, Vindens Pust og Solens Gang,
Tidens gamle Runestene, Bardeharpens høje Lyd,
Skjaldens Sang, den vises Grublen, Heltens Daad og Kvindens Dyd,
ikke blot en Glans, som slukkes, ej et Liv, som dræbes brat,
men en evig Dag, som bryder frem igennem Gravens Nat?

O da læg din ringe Mede, kast den hurtigt fra dig her;
Fisk du ikke mer skal fange, du skal fange Mennesker

Ja, saadan forkyndte Skjalden for et godt Hundredaar tilbage, og i denne Forkyndergerning saa han sit Kald. Henrykt skuede han Tilværelsens Dejlighed, og i dobbelt Henrykkelse anede han, at Sjælen i denne Dejlighed just var, at den havde et højere Budskab at bringe end sig selv, den var i sin Grund baaret af Aand, og derfor vidnede dens Skønhed midt i al sin Forkrænkelighed om Uforkrænkeligheden.

Men det er altsaa i vor nøgterne Epoke noget romantisk Sværmeri i et ungt Skørhoved af tysk Afstamning. Vor Funkistids Digter er tilfreds med paa rimløse Vers at fastslaa, at man kan ikke baade bruge sine Dage og haabe paa at beholde dem. Det lyder mere som et Stykke hentet ud af Regnebogen end som et Digt. Og hvis Livet var Reguladetri, var der vel ikke andet for end at bøje Hovedet og give den bistre Regnemester Ret. Men der var altsaa engang — o Eventyr! — da Digteren ikke hed Jensen, men Oehlenschläger, og da han saa det som sin Opgave at søge en dybere Sammenhæng i Tilværelsen end den forholdsvis ligegyldige, der hedder Arveligheden; da han vidste f. Eks. en Ting som, at Bøgeskoven er hellig; »saa huldt til den hellige Bøgeskov det vinkte mig«.

Ganske særlig forunderligt er det at høre, at Menneskeslægten kan inddeles i »de taknemlige, som nærer sig af Nuets, og de utaknemlige, der lever i Ønsket om andre Opholdssteder«, hvilke sidste skal høre til Oxfordgruppens Stamtræ. Jeg kigger atter i det gulnede Blad foran mig:

Kom, Blomster, vi hører tilsammen vi,
 kom, vakre Glut,
 og slyng dig med tryllende Sympati
 om denne Luth;
 og bæv, som om Zefir bevæged dit Blad,
 under Strengenes Klang,
 saa synger vi hver vor Skaber glad
 en Morgensang.

Nogen større Utaknemmelighed over Tilværelsen røber disse Linier formentlig ikke. Og jeg mindes nogle smukke Ord, deres Digter som ældre lod falde i en Samtale med H. C. Andersen, at noget Krav paa evigt Liv havde vi Mennesker saa langt fra, men vilde Gud efter denne skønne Tilværelse skænke os endnu en paa en anden Klode, kunde vi kun tage imod det som en ny uendelig Naade.

Eller tænk paa hans Digterbroder Grundtvig; hvor var han livskær, hvor var han jordglad, hvor var han til Roden af sit Væsen gennemstrømmet af Taknemmelighed over »det gode Liv hernede«: »Er Livet alt lifligt herneden«, »Og Hvilen, vi alt smagte her, vi ved er mer end Møjen værd«, »At sige Verden ret Farvel, i Livets Gry, i Livets Kvæld er lige tungt at nemme«.

Og hans store Forgænger i Salmeembedet, Kingo, var saavist ikke fremmed for Glædens Toner: »Nu rinder Solen op af Østerlide — vær glad, min Sjæl, og lad din Stemme klinge — hver Morgen i min Skaal en Naade uden Maal til mig nedflyder«. »Vaagn op og slaa paa dine Streng, syng mig en dejlig Morgensang, o kære Sjæl, stat op af Senge, gør med din Tak en Himmelgang«, »Op, min Sjæl, thi Sol er oppe, Straalerne paa Huset ler«.

Eller Brorson, der blev stum midt i Sangen af Betagelse over Livets Rigdom: »Hvad skal jeg sige? Mine Ord vil ikke meget sige«.

Ja, og Ingemann, der siger det med rene Ord for Pengene, at »dejlig er Jorden«.

Fra Betragtningen af Skabningens Under løftes vore Øjne til Skaberen. Jo dybere vi elsker dette Liv, des beskere bliver os Døden. Jo dybere vi kigger ind i denne Tilværelses Uudtømmelighed, des klarere aner vi, at han, der kan alt dette, maa ogsaa kunne ufatteligt mere. Et evigt Liv bliver da for os »en ny uendelig Naade«. »Taknemlig«, sagde Matematikdigteren; ved han da ikke, at taknemmelig er et religiøst Ord, er et kristeligt Ord? Den skønne, ydmyge Landsbyfromhed folder de kantede Hænder med Bekendelsen, at »der er møj aa seie Tak for«.

*

Og saa har vi endda hidindtil kun talt om Lykkens Yndlinge, de, der fik Øjne til at se Livets Liflighed med og slap for Hovedpine til at fordærve Synet. Arbejdsløshedens Tal ligger i blot dette lille Land om ved de 130,000! Og Skrig fra Sindssygehospitaller og Suk fra Sygestuer. Og fattige og plagede. Og Tyskland, der marcherer ind i Rhinomraadet, og Frankrig, der gør sig rede til en ny Masseproduktion af Invalidider, og Abessinien under

Aaget og Spanien, der fusker i Atomsprængning af sig selv. »Som en lang Dag er Livet« — ja, det er jo ikke engang sikkert; men ellers er der dem, den Dag kan være mere end lang nok for. Andersen havde Mod til at svare Oehlenschläger, at saadan kunde Aladdin sige, naar han stod med Appelsinen i Turbanen, men hvad med dem, der »kastes ind i Livet med et sygt Legeme, en kuert Aand, føres ind i de bitreste Forhold til Sorg og Savn? — Uret kan Gud ikke øve, han vil give Erstatning, løfte og løse det, vi ikke kunde«. — Ja, dér er Tingen; det lyder meget flot med, at man kan ikke baade bruge sine Dage og haabe paa at beholde dem; men den, der maaske nok fik Dage, men aldrig Lov til at bruge dem, hvad han? Faar han blot en lang Næse med Ret til at tage samme med sig i Ligkisten?

Jeg kan forstaa, at Mennesker kan være fødte med afstumpede Trosorganer og vingeløs Fantasi; jeg kan forstaa, at de som Trælle af Sandsynligheden kan staa og stirre paa en Grav og mumle: Her ender altsaa det hele; men at det er noget at raabe Hurra for, faar jeg aldrig ind i mit Hovede, endsige andet Steds.

*

Jeg træder udenfor Havestuedøren en Aften, Stjernerne ses ikke for Taage, Luften er midt mellem fryse og tød, Søen er endnu islagt, og Pletter af halvsnævset Sne bryder Mørket imellem Træerne. Men nede fra Sivkanten lyder med eet et Vibeskrig, og fra en Vaage — jo, saa min Sandten er det Blishønen, der er kommet! Ser vi rigtigt til, er det hvide i Mørket nok ikke bare Sne; det kunde godt træffe sig at være Klynger af Vintergækker. Er det en Taktfuldhed over for Vinteren, at Sommeren begynder med Blomster, der ligner Sne? eller er det en Underfundighed? Nok er det: det er Sommerens endnu vinterblege Ansigt, der titter frem derhenne. Maaske allerede i Morgen vil Vestenvinden komme springende paa Hosesokker ude fra det store Hav og skabe Liv og Røre paa de øde Steder, hvor Nordenvindens tunge Støvler saa længe har trampet: den vil bryde Bølgernes Aag, den vil hejse Lærkernes Vimpler og den vil i Stærenes Fløjter blæse den Melodi, den har lært af sin Moder Havet om, at ingen Vinter varer evigt. Og en Nat vil Søster Søndenvind danse ind paa bare Fødder med Forklædet fuldt af Blomster, som hun vil sprede ud over alle Danmarks Sletter: Skove, Kolonihaver, Agre, ja, og Kirkegaarde, der, hvor de hvide Landsbykirker ligger og nynner paa den Vise, de har lært af deres Mor, den endnu større, Himlen, Visen om den Sommer, som aldrig gaar under.

Den Sommer og den Sø.

Noget af det bedste ved at komme i Himlen engang skal blive ind imellem at faa Lov at besøge Jorden. Det første, jeg vil foretage mig, efter at jeg har indrettet mig og er faldet lidt til deroppe, skal være at opsøge H. C. Andersen. Naar jeg har faaet sagt ham, hvem jeg er, og hvor inderligt jeg holder af ham, vil jeg bede ham gøre mig den Glæde at tage en Tur med mig ned til Aabjerg Sø. »Hvor ligger den henne?« vil Andersen spørge; og naar han hører, at der ikke er langt fra den til Nørre Vosborg, hvor noget af hans prægtige »En Historie fra Klitterne« blev til, vil han ikke være længe om at faa Hanke i Paraplyen. Og enten vi nu har Vinger paa til den Tid eller ikke, saa vil jeg have fat i en Baad, naar vi først er kommet derved. Vi prøver at laane Vedersøpræstens; det giver Anledning til at gaa en Tur i den hundreदारige Have, der med sine Ahorn, Elme, Bøge og Ege er en Sjældenhed saa nær ved Havet og derfor befolket med en Vrimmel af Sangfuglearter, saa alle Forsommerens Dage er kimende Kor.

Jeg standser ærbødig ved Linden og spørger: »Hvor kan det være, Andersen, at der er saadan en Forstaaelse, en-en-en Samhu mellem Træ og Menneske? Det første, Kolonihaveejeren gør, er jo at plante et Træ. Og i et lykkeligt Vers siger Bull det saa rigtigt: »Se bare den birken dær, hvor vor den er!«« Andersen snyder Næsen og smiler: »Det kunde jo være en ældgammel Historie, stamme helt fra den Tid, inden vi endnu fik Ben og lærte at jage og jages, dengang vi selv var Træer og slet ikke tog os andet til end at staa Aaret rundt med udbredte Arme og tage mod de vekslende Vejr af Himlens Naade. Men spørg Jensen om det! Hvor er Baaden?« Den finder vi, og jeg faar ham anbragt i Bagstavnen, hvor han ikke skal bestille andet end samle Indtryk, mens jeg hiver i Aarerne.

I Begyndelsen virker han lidt forstemt; jeg har ham mistænkt for, at han allerede har fortrudt, at han er taget med; at han nok hellere vilde være blevet hjemme og siddet i Skyggen af et Palmetræ og læst »Den grimme Ælling« højt for Englene. Men da de første gule Aaknapper strækker Hals for at se Eventyrdigteren, og da der gaar en Hvisken igennem Sivene: »Ss, det er Andersen! Ss, det er min Salighed Andersen!« tøer han op. Da vi er naaet tværs over til Kølsholmen, hvor Engene kaster sig ud i den blaa Sø, grønne og med brogede Ungkreaturer paa Odden, mens Kirke og Mølle stiger til Siden midt mellem frugtbare Vange og bag os Præstegaardsbøgen spejler sin Top i Bølgen blaa, slaar han ud med Haanden og kalder en Vandlobelia en Alfetelefonmast og ler ad en »cyklende« Blishøne.

*

Og vi styrer frem mod Aaen, den eventyrlige Aa, der præsterer det Kunststykke at danne Skel imellem to Søer. Naturens Fagerhed bliver saa overvældende, at den gør den store Digter stum. Pileblads røde Blomster breder et Tæppe ud over Vandet, som Baaden

varsomt gynger sig hen over. Saa bliver der pludselig dybt helt inde ved Land, men Mosesøens hæsle Mudderbund rækker Verdener af Skønhed op imod Lyset. Midt mellem Bund og Overflade kigger Krebseklo paa os med blanke, uskyldige Øjne. Vandaks slaar sine grønne Havfrue- arme om Aarerne, som for at holde paa os: »Hvad vil I videre efter? Hvad højere kan I naa?«

Og jeg falder i Tanker ved dette Spørgsmaal, stillet mig af en lille svævende Vandplante i en afsides ukendt Sø. Jeg ser for mig Europas og Amerikas Rastløshed, New Yorks Skyskrabere, Paris' rasende Tempo, Londons Ufremkommelighed, jeg hører Drønet af de Millioner Fabrikker og ser den blege Fabriks- pige, den nervesønderslidte, staalma-skede Direktør. Jeg ser Milliardærens sammenbidte Spilleiver for at skaffe sig endnu en Rekord-million og den luvslidte Lærer Mortensens Savn og Bekymringer for at faa købt den Fordbil, han alligevel ikke har Raad til at holde. Jeg ser den hvide Races Plyndringstogter ud over Kloden og indbyrdes Nød og Mordlyst og dens Kvinders Jernbanefragter af Pudder — ogsaa for at erobre. Vor Virkesyge, vort Babelstaarn, vor uhyre Afstand fra Sommerstilhed over blaa Vande, hvor grønne Siv rokker under den lune, lette Brise, frem og tilbage, som Muselmænd og gamle Jøder, der holder Andagt, og hvor Nøkkerosen hviler sin Nakke mod Bølgerne og vender sit hvide, dejlige Ansigt mod Solen i enfoldig, hellig, ubevidst Tro paa, at Meningen med Livet er denne simple, skønne: at være til.

Og jeg hører den gamle Digter derhenne hviske — og der er ligesom et forklarende Lys over hans grimme, smukke Ansigt: »Jeg skal digte et Eventyr om alt dette, saa der skal komme Taarer i den kære Guds Øjne, naar jeg læser det op.«

*

Da giver det et Sæt i mig: Derhenne langs med Aakandebladet lurer et frygteligt Alligatorfjæs. Bundgræsset gror saa frodigt her, at det rækker helt op til Baaden; en Aal bliver synlig og bugter sig nok saa nydeligt igennem det med smaa Vridninger af Kroppen som efter en lille moderne Melodi, og Krokodillen farer frem med et skvulpende Plask, og vips er Aalen forvandlet til en Bestanddel af en Kæmpegedde. Nu havde vi det lige saa rart. Men til min Forundring ler Andersen bare: »Det var saamænd kun en lille Digter; han du-ede ikke til andet end til at fede Kritikken med. Nej, men Mennesker, de laver Giftgas og organiserer sig; saa er det først, det bliver slemt! Men se nu den vævre Sivsanger derovre; tænk at kunne flyve fra Siv til Siv og sidde og gyngte paa Bladene!«

Og vi glider videre ned ad Aaen; ved den ene Side staar Rør og Siv Æresvagt, ved den anden bygger Engene sig helt ud til os ved Hjælp af Broer af Bukkeblad. For hver Smule Sving kommer nye Herligheder til Syne; snart er det en lun Krog, hvor gule og hvide Aakanper mødes med blaa Kærminder, snart er det en Vildandemor, der stolt og med moderlig Omhu fører et sildigt Kuld Ællinger frem ad Livets skønne og farefulde Vej. Et Steds inde paa Engen spiller et Fløjteorkester finske Folkeviser for os, og da Sivbræmmen aabner os et Kig derind, ser vi Geled paa Geled af store, ubevægelige Regnsøver.

Dagen begynder at hælde. Varm har den været og tyst, nu bliver den sval og endnu tystere. Jodlende Stemmer fra badende Børn blander sig med Fløjtet fra de lettende Søver.

Aaen vider sig ud, blank hilser os Søens udspændte Flade. Rygge af mægtige Brasen, der paa de varme Dages Aftener stiger op fra deres Bundliv, tegner sig paa den, en enkelt Helt slaar et Kraftspring oven over den. Bedeslagene fra Kirkerne rundt om blander sig; det er Tegn for Kærkonen til at begynde sin Brygning; snart er det, som om de solskinstoppede mørke Klitter i Vest har lukket op for Havet og ladet dets rolige hvide Vande lejre sig over Engene. Gaardenes Ruder i Øster bliver gyldne, blinkende Stjerner; ogsaa de himmelske Ruder begynder at lyse frem.

Horsegummen hvirvler for anden Gang i Aar sin Elskovsdans oppe imellem dem og laver Looping the loop til medbragt Musik. Et Par Brushaner stryger os saa nær forbi, at vi skimter den orientalske Farvepragt paa de brusende Kraver; med lange, alvorlige Vingeslag søger store Maager hen mod den hjemlige Holm. »Gau, gau!« lyder det; Kærhøgen lægger ud paa en Inspektionsrejse; Lappedykkeren slaar advarende sin Jernpæl i mellem Sivene, og med søde, plystrende Lyde søger Ungerne til deres Mor og tier kvær.

Pludselig stiger der Røgskyer op over Søen og vifter hid og did: Det er Døgnfluekarneval, Døgnfluerne, der hellere end at leve borgerligt en lang Sommer vil danse een Nat og saa dø. Blidere og tættere lægger Mørket sin Kappe om os; saa lyder der Brus i Natten; det er de første Svaners Træk. Gennem Sivenes Gitter aner vi de lyse Nætters Vesthimmel i sølvgylden Glans; Himlens Stjerner og Søens Nøkkeroser gaar i eet for os; det er, som vi selv sad imellem Stjernerne; ikke en Lyd høres, al Jorden har samlet sig i en Andagt til den Evige.

Saa naar et lidet Bølgeskvulp Baaden som et Amen. Jeg griber om Aarerne: »Vi skal vel til at hjemad, Andersen.« Og Andersen, der er langt inde i sit nye Eventyr, svarer paa sit Fynske: »Ka' vi ikke lige saa gerne blive her?«

Nu falmer Skoven trindt om Land, og Fuglestemmen daler.

Med disse skrupforkerte Ord skænker Digteren os genialt rigtigt Efteraarets Stemning. Aldeles fejle er de, for Skoven staar i en Brand af Farver, og Fuglestemmen er for længe siden dalet, ja, har længe været aldeles tavs. Og dog udtrykker de to Udsagnsord just, hvad vi føler ved Aarets Hælden, det ikke dør, men falmer, det ikke falder, men daler. Sommerens Kraft ebber ud, Afmagt sænker sig over Planter og Dyr, hele Danmark føler Veghed og Træthed, nu falmer Skoven trindt om Land, og Fuglestemmen daler. Den store Stork er forlængst stukket af, nu følger de smaa gladsindede Svaler. Først salverer de store sig, saa de smaa. Men væk vil de alle. Her er ikke Plads for Munterhed mere. Se blot Markerne — hvor er deres gyldne Smil blevet af? Kun den sorte Jord, kun de golde Stubbe.

Og vi venter en Fortsættelse som: alt her er da forkrænkeligt, omskifteligt, upaalideligt; lad os da løfte vore Øjne til en højere Verden, lad os vende os fra denne sorte og stubbegolde Jammerdal til den evige Glædes hundredfoldige Rige.

Men det er Grundtvig, vi har med at gøre. Der er ikke fattigt der, hvor han kommer frem. Nej, for lad Stork og Svale bare have taget Rejsepas. Dem kan vi endda klare os foruden, hvis det endelig skal være; for vi har jo hele Rigdommen endnu; den staar blot ikke paa Markerne mere. Vi har flyttet den ind til os i Sikkerhed, ind i Lo og Lade. Der staar den nu i Tøndemaal og fortæller os om vor rige Gud, vor gode Gud, der kroner vort Virke med sin Velsignelse, saa vi baade har dagligt Brød og Sjæleføde, indtil Sommeren kommer igen.

*

Hvad Jægeren angaar, da er Efteraaret jo hans Foraarstid. Hans Triumftid. Hvor banker hans Hjerter ungt og lykkeligt i Septembers lette, flyvefærdige Luft. Nu blusser Skoven trindt om Land, og Hønseflokken stiger, digter han Ordene om uden at vide det og laver sig selv en kaad Melodi til dem. Er det virkelig sandt, at Aaret er ved at dø? Lær mig, o Skov, at visne glad! sang Oehlenschläger. Hvor vidste han fra, at den visner glad? Aah jo, for den ved visst ikke, at det gaar mod Døden. Den er som en af de Syge, man ikke sjældent hører om, at pludselig føler han sig fuldkommen rask, synger og straalere og kan alt, og med-et er han borte i Døden. Det er den sidste hede Livslyst, der brænder sig Vej gennem Bladenes Aarer: aah, hvor dejlig var du, Sommer, hvor livsalig er du, Efteraar, løft mig, løft mig, Septembers Alpeluft, kys mig, kys mig, kys mig, du min Sommers Sol, se, hvor let jeg gynger paa Gren og danser paa Kvist og blusser af Sundhed og Lykke, aldrig var jeg saa levende som i dette Sekund. Saa slukker Oktoberregnen dem med sit kolde Spyt, og Stormen fejer dem ned og sammen i Bunker.

Men Jægeren lægger sig ind imod Stormen og mærker, at den puster blot til hans Kræfter, saa de lykkeligt blusser op. Timevis traver han frem imod den. Han ser ingenting; for Hønsene har gemt sig i Hegn og Kløfter, og Harerne vil ikke op. Hvad gør det? Han bliver gennemblødt, han bliver gennemblæst, han er Guden for alle Elementer. Ogsaa Ildens. Den flammer derhjemme i Kaminen og gør Stuen forventningsfuld hyggelig til ham, den braser derhjemme i Køkkenet, hvor en kyndig og venlig Husfrue kommanderer den til at give Agerhønsene den Bruning, der passer ham bedst.

Han springer i den trofaste Bil, naar Dagens graa Skumring er ved at blive til Aftenens sorte. Hunden faar en Sæk over sig og ruller sig sammen i Bunden af Vognen og gasser sig snart ved Motorens Varme, sover ind og glemmer den fæle Dag og vuffer i Søvn og fanger en Drømmehare. Ruderne emmer, det damper fra regntrukket Tøj, men snart er man hjemme, Stemmer og Lys, hvad skød du, Far, er du ikke gennemblødt, du er ogsaa godt tosset. Støvlerne af, de vil ikke, men maa give sig til sidst, varmt Vand til Jagtvennen, Styrtebad til sig selv, tørt Tøj fra inderst til yderst. Saa det smukke Bord, den hvide Dug, de blafrende Lys, det gamle Stel, gult flammende Egeløv, bloddraaberød Hyben og Husfruens varme, dejlige Smil over det hele. Er der Raad til en Rødvin i Aften? Gaar det an? Og den Æblekage bagefter! Dagens Oplevelser gennemdrøftet, Knirken af Skjortebryststivelse, blaa Tobaksrøg, L'hombren uundgaaelig, Solokuløren vundet, Døds- fjendskab mellem de to andre, Forsoning og Latter ved Toddyen. Saa i Seng! Børnenes rolige Aandedrag, Varmen af den kære ved din Side, Regnens Slag imod Ruderne og Stormens Vrede derude i Mørket.

Men i vor Lade, paa vor Lo,
der har vi nu Guds Gaver
ham takker alle vi med Sang
for alt, hvad han har givet.

Men saa Vinteren da.

Dansk Vinter bestaar jo som altfor bekendt af Taage og Sjaskregn og Søle og Pløre og Snue og rindende Øjne. Vaadt, raat og Snot, sagde en stor Poet. Forkølelse er en skrækkelig Sygdom, den er for lille til at være tragisk og alligevel ret plagisk. Vel smutter der blanke Dage ind imellem de sure, men Mellemrummene er saa passeligt afmaalte, at man hvergang har naaet at tilrage sig en Influenza at holde Sengen paa. Naar man igen er ved Huld, sætter Ondskabsfuldheden ind paany. Som samme høje Skjald kvad engang:

Naar Solen skinner ubegrænset,
saa er jeg altid influenztet;
men straks bli'r Dagen klam og sur,
saa snart jeg er i Vigeur.

*

Dog kan de korte, graa Dage have en Tone over sig, som gør Hjertet smertelig godt. Min Skolebestyrer i Maribo aabnede mine Dreng-øjne for det, saa tyst og stærkt, at jeg aldrig har glemt det. L. M. Hunø er Sjællænder og led under lollandsk Natur, indtil den aabenbarede sin Skønhed for ham en Taagedag. Og det er sandt. De bakkeløse Marker, der skinner sort af Fedme og Væde, skinner sort som i en Regnvejrstime et Ligkistelaag, de ludende Pile, der staar i den stille Luft saa alvorsfuldt, den tunge Taage, der føles som en Graad, der ikke kan bryde ud — aah, det altsammen skaber en Tungsindsstemning, ikke haabløs og ubærelig, men mild af Ve, med noget af Længsel i sig, en Længsel, der har nok i sig selv, en Bedrøvelse, hvori der er Hvile.

Men sandelig er Vinteren da ogsaa Aarets muntreste Tid. Ikke tit. Ikke længe. Men saa ogsaa med Fynd og Klem, naar det sker. Se ud i Skoven en Rimfrostmorgen. Saa er dog alle dit Barnekammers Eventyr rigtige! hvilket Feeri! de stakkels ydmyge, sorte Træer staar iklædt en blændende Herlighed, saa stor, at de næppe kan bære den. Jeg betænker mig ikke paa at sige, at deres Sommerpragt er kun Vand imod denne, og saa er det jo netop denne her, der er Vand. Aah, hvordan mon det gamle Egetræ vil se ud, naar det vaagner efter sin sidste Drøm?

Og en Dag er Sneen der. Hvad er Sne for noget? Er det Djævelen, der laver Malør i Ismejeriet i Himlen, saa Fløden løber ud? Eller har de Storvask deroppe, saa det er Sæbeskum, der flyver os om Ørene? Tihundredetusindemillionerbillioner Mirakler er det i hvert Fald, der kommer flygende og trimlende ned. Jamen ræk Tungen ud af Munden! prik! prik! prik! og saa er der alligevel ingenting paa den. Nej, hvor det fyger, det er mørkt af Fog; kan du se, du kan ingenting se; og hvis du ikke render hjem, det bedste du har lært, kan det meget godt ske, du kreperer. For dette her det er saa sjov, at man kan dø af det. Se den vigtige

Rutebil, der har kørt her paa Vejen og bredt sig og spillet Herre Aaret rundt, der sidder den nu og render! Ikke af Stedet, min Ven. Den troede ikke, de Smaadun betød noget, men foragte skal man just ej de smaa. Jamen saa faar vi ingen Aviser. Er det sandt? næ tænkt, er det sandt, Hurra, vi faar Lov at opleve en Dag foruden Aviser, en hel lang Dag skal vi leve uden at stoppe vore Hoveder fulde med Brænderi af levende Mennesker en masse i Spanien og Hungersdød i Rusland og Ligkogs Sæbe er bedst.

Og næste Dag ligger Danmark omskabt og rent ukendelig under Tæpper og Pøller og Baldakiner, saa knivskarpt hvide som selve Ordet hvidt. Skærende klar er Dagen; kan du se, at du ikke kan se? Toget holder midt ude paa Linien, Biler ligger i alle Grøfter, hejsa, Lotte, saa blev det din Tur igen engang, nu kom du atter til Værdighed. Klingklingelingklingelingeling! alle Byernes Butiksklokker er flyttet ud i det fri. hele Landet staar aabent og sælger Livsglæde. Og vil du have en Kugle for Panden, saa vær-saagod! du er vel en Gentleman og giver mig en tilbage. Klingklingelingklingelingeling, Damen forrest og Herren bagest! saadan skal det nu engang være i Verden, naar det er rigtigt. Og Gud være lovet, der væltede vi! er det ikke det, vi altid har anet, at det at køre lige ud ad Landevejen er ingenting mod at vælte. Men vi maa vel op igen. Klingklingelingklingelingeling! Spænd Hesten fra og Skøjterne paa! Ikke skal Søen ligge unyttet hen, saa bonet den er til et Skolebal. Hr. Blæst har været Pedel. Kom saa med til Dansen, Smaaræve og Harer og hvem der vil, saa skal I se, at af alle Skabninger er ingen saa rask som den langsomste. Og ingen saa sød heller, Grete, det vil jeg sige dig; der findes ikke den Pariser, som kan lægge en rouge saa skær paa din Kind, som Nordenvinden kan gøre det. Naada! haha, han Jeppe fra Jenle han sagde engang, at aldrig kysser en Mund saa sødt, som naar det dugger om Høsten. Men mon han var virkelig sagkyndig? mon han har prøvet Aaret rundt? Det rigtige er der selvfølgelig i det, at aldrig føles en Mund saa varm, som naar Pigens Næse er kold. Dugsval, lad gaa! men frostfrisk, hej, det er bedre. Krarrrr! lige under vor Fod! det er Døden, der banker paa Glasgulvet. Gøs du, Veninde! Kys mig! Først da er Livet os dyrebart, naar Døden er ganske nær.

Paa Post for Ræv.

Jamen Mand dog, hvorfor skød De ikke? Nej, ved De hvad, det er ingen Undskyldning, at De ikke saa ham. Det er sandt nok, at han kan sætte over en Plantagevej, saa man kun faar en Anelse af ham, men saa maa man virkelig skyde paa Anelsen. For Sandheden er vel ikke en helt anden? Hohohoho, tænkte jeg det ikke nok! Og saadan en Mester Klodrian inviterer man med paa Jagt! Staar og sover med Bøssen sikret, naar Drevet er nær, og kan ikke engang sanse at faa den afsikret! De skulde have hed-det Hr. Klods, min kære, og gaaet Militærvejen, saa var De avanceret til Major. Det er kun hændt mig een Gang i mit lange Jægerliv, at Skuddet ikke kom; lynsnar og raadsnar slog jeg Sikringen ned med Tommelen, og Dyret faldt — det var endda en Sneppe. — Nej, holdt! Laus skal De min Sandten ikke smide Bøssen til Kinden for; godt nok ligner han en Ræv; men De kan kende Forskel paa Røsten; det er yderst sjældent, en Ræv vil passere Dem syngende af fuld Hals. Og nu kommer Spotty!

Kan De høre, den har lært den samme Julesalme udenad, den tager den bare et Par Toner højere. Se, hvis De nu havde prøberet et uafsikret Skud efter Anelsen før, kunde De maaske have sparet vore to Kammeraters otte Ben for den Sløjfe paa 5 km, der fører tilbage hertil.

De hørte, Lederen af Jagten paalagde os ikke at snakke sammen; ti De saa bare stille, og lad mig fortælle Dem et Par Historier; derved overtrædes Budet jo ikke, og Drevet har vi alligevel ikke tilbage før om et Kvarter. Ser De, der var en Ræv nede paa Sir Lyngbjerg; vi holdt Vagt ved Graven i 2 Døgn, og da han saa kom ——— av for Katten! Saa De heller ikke ham der? Naa, ikke? Jo, han var luntet lige ned til os, hvis her havde været stille; men hvad? Jeg skyder som Regel forbi paa Ræve, oprigtigt talt; og De har vel sikret? Det var en løs Ræv, nej, det har ikke noget med Hals- baand at gøre; det betyder en Ræv, Hundene ikke er efter. Om vi ikke hellere skal tie? Nej, hvorfor det? Drevet er jo helt Pokker i Vold, kan De høre, og den løse kommer ikke mere her. Ja, selvfølgelig, det kunde der være; der kunde være en løs mere. Men ærligt talt, vil De ikke hellere have en god Historie, altsaa naar den er god, end en stakkels Ræv? Saa funny og festlig som Hans Durchlaughtighed er, naar han stryger af Sted mellem Fyrrene og finder paa de tusinde Genialiteter — og saa ligger der en lille forpjusket død Tingest, stiv og dum og blodig og tilsavlet af Hunde. Det har mange Gange trøstet mig, naar jeg stod med Ærgrelsen over at have skudt forbi til en oplagt Ræv: »Men Gudskelov, det gode kom der da ud af det, at nu lever han stadig.« For Jagtglæde er nu alligevel en sammensat Historie. Man skyder og har kun eet Ønske: at ramme og det dødeligt med det wons. Og naar Ønsket er opfyldt, har man atter kun eet Ønske: at man kunde sætte Liv i Genstanden igen og faa den af Sted over alle Bjerge. Hvad siger ikke Hebbel: Hvorfor kan Manden dræbe, men ikke give Liv igen? Er sollte beides

können oder keins. Naa, Problemet er jo løst i Valhal med Einherierne. Hvad siger De? Hvad er det, De staar og kigger paa? Tys! paa Knæ, Menneske! Ikke en Lyd! Det er rigtigt nok, han staar dernede og lurar? Skal vi prøve at kravle nærmere? Ja, det giver vaade Knæ og maaske senere hen en lille munter Lungebetændelse! Men naar nu en Ræv stiller sig op ved en Vejkant og venter stilfærdigt og taalmodigt paa at blive skudt? Staar han der endnu? Hvad siger De? Er det ikke en Ræv, men en udgaaet Fyrr? Ved De hvad, det var kedeligt; men saa foreslaar jeg noget, og det er, at vi rejser os igen og børster det vaade af Knæene.

*

Hvadbehager? Om der er videre med Ræve i denne Plantage? Nu skal jeg fortælle Dem en Historie, som De ikke vil tro et Hak paa, og det er det dejlige ved det, for sand er den, og paa den Maade bliver det jo mig, der snyder Dem. Kort før Jul var jeg inviteret herud af en af mine bedste Jagtkammerater, og vi mødte paa Pletten, en lille Snes Dickenske Figurer i Alderen fra godt 18 til henimod 90, af hvem de sidste ingenlunde var de ringeste. Jeg havde aldrig været her før og forvildede mig inden længe hen til en Kløft mellem to Banker, der var gennemhullet som nogen Schweizerost. Min lille lynende Gravmand forsvandt øjeblikkelig ned i Osten, og et Par Sekunder efter hørte jeg, at nu blev der Liv i Underverdenen. Da jeg umuligt ene Mand kunde vogte en halv Snes Udfaldsporte mellem Smaabøge og Fyrre, kiggede jeg mig om efter en Sidemand for at vinke ham til Hjælp, og imens listede Ræven sig ud bag mig og gled bort, hvad jo Hunden fortalte mig, da den hylende kom op og forsvandt paa Sporet ind mellem Træerne. Den Skovdue skal De saamænd ikke kigge efter; den er jo fredet nu. Den lille lavbenede Hund opgav snart sin Halsen. Der var morgenstille i Skoven, en fin Frost, et velsignet Vejr. Saa begyndte en Spætte at føle sig for paa en tør Gren i Nærheden, pik, pik, et Urværk, som om den i Evighedens Time hakkede Sekunderne af. Og atter blev der aldeles stille.

Et Kvarter eller saa ventede jeg paa Gravmand; saa hørte jeg den nærmeste sig, Greneknæk, Bladeraslen, og endelig stod den ved Siden af mig. Jeg bøjede mig for at klappe den; men det var ikke Gravmand, men en Ræv, der stod; den var faldet i Forundring over mine Gummistøvler, hvad *det* vel kunde være for et Par Træer. Men klappes vilde den ikke. Den var Modstander af Klapjagt under enhver Form. Jeg blev lammet af Overraskelsen, men den blev i høj Grad det modsatte, tumlede ned ad Skrænten og forsvandt mellem Smaafyrrene i det Øjeblik, min Bøsse endelig lod sig overtale til at gaa af paa maa og faa. Saa kom Gravmand op af et af Hullerne og saa sig forskende om; det var altsaa ham, der havde sendt mig en Forbløffelse paa Halsen eller rettere paa Benene.

Da knaldede det i den anden Ende af Skoven. Min Ven Ole stod paa en Knold, hvori var fire Huller. Hans Støver sad ved Siden af ham, og hans Gravhund plumpede ned i et af Hullerne, og straks plumpede en Ræv op af et andet; Ole gav den — imod, hvad han plejer — to blanke Forbiere, hvorpaa den med Støveren efter sig sprang ned forbi en gammel Officer, som gav den den tredie Forbier, videre til Herremanden, som betænkte den med den fjerde, hvorpaa den tumlede op ad min Skrænt, tumlede mod mine Gummistøvler, tumlede

ned ad Skrænten igen og modtog af mig den femte Forbier, hvorefter den dansende forlod Plantagen og vort Revier.

*

Er der noget at sige til, at Selskabet fandt, at Tiden til Frokost nu var inde? Vi samledes ved Plantagehuset, hvor kort efter ogsaa Gravmand indfandt sig — med Grus paa Ryggen. Det ved jeg, hvad betyder: »Naa, Gravmand, kan du saa vise Far, hvor Mikkel sidder?« Og den af Sted! Med mig bagefter i Galop! Der staar den og venter ved et af de Huller, jeg hele Formiddagen har haft Post ved. Jeg gør Tegn. Jægerne stimler til. Hunden holder fuld Hals dernede. Vi trænges om Rørene, saa vi knap kan bevæge Armene. Eksperten Ole knæler ned med Ansigtet til Jorden, dog ikke vendt imod Mekka. Alle holder Vejret tilbage for at give ham Lejlighed til at skønne med den Sikkerhed, som nu er hans Naadegave, hvor i Jorden det er, det foregaar. »Nu kommer han,« profeterer han pludselig; og rigtigt! Dér, for de fyrretyve Fødder, triller den store, røde, lodne Pølse med eet af Sted. Bum bum bum bum bum. Saa vifter han med Luntten og fortøner mellem Træerne. Se, det er den Slags Jagt, jeg ka' li' at være med til.

Denne Ræv blev senere paa Dagen — saa, saa, saa, nu nærmer Drevet sig. Det gaar mere mod Sønder denne Gang. Hvad om vi lister ud paa Brandbæltet lige saa stille og tager Chansen dér? Hoho, der kommer han nede, han har god Tid, Hundene er langt bagefter, sikke en Krabat! Der maa være spildt et Par Draaber Ulveblod i hans Slægt engang. Slaar han ikke af forinden, vil han passere os paa 4 Alens Afstand. Skal vi give hinanden et tavst Løfte paa, at fra i Dag af skal Urfugle, Harer og Agerhøns være fredet for ham? Stille! Rør ikke en Muskel! Parat!

Lab! lab! lab! lab!

Bum! Skyd, Menneske, skyd! Det andet Skud ogsaa! Jeg staar og har afladt, jeg har glemmt at putte Patroner i Bøssen, skyd dog, Menneske, skyd!

Bum! Saa! Nu drejer han ud over Heden. Glædeligt Nytaar, Hr. Mikkel!

Skal vi gaa hjem?

Hun skød som en Djævel.

To brune Øjne jeg nylig saa;
i dem der en hel Del Fejlskud laa.

Sne er for mig et af de mange Fingerpeg paa Guds store Magt. I Gaar var Skoven Søle og Sjask og graa Elendighed, og i Dag er den et daarende Feeri. Alle de gnavne, forkomne sorte Træer gynger saa sagte i Glans og Fest. Den sure, klamme Kulde er borte, Frosten tager sine smaa muntre Bid i Øreflipper og Næsetip. Jorden er jomfruelig skær og uberørt; alle dens Synder er tilgivet; nyskabt er den; et Mirakel er i Nat gaaet hen over Verden. Og hvad er Sne saa? Ikke andet end Vand. Gud er kommet gaaende ude fra Verdensrummet, og lige inden han er drejet ind ad Himmelporten for at sætte sig foran Kaminen og faa lidt Varme i Fingrene, har han leet og aandet et Par Gange paa Skyerne. Det er det hele. Er det ikke Vælde: med saa smaa Midler at kunne skabe saa store Ting? Skulde det ikke ogsaa være muligt for ham en Gang at kalde os op fra Gravene og iføre os Glans og Uforkrænkelighed?

Men træt bliver man jo af at trampe rundt i alendyb Sne, og Posten venter ogsaa derhjemme. Lad os se, hvem er der saa Brev fra i Dag?

»Hr. Pasto, di bedes sænne mig mit dobes Atest omgaan er føt 17. Optoker 178 erbørdigst. . . .«

Det maa jeg jo saa se, om Kirkebøgerne skulde gaa helt tilbage til omkring Frode Fredegods Tid.

Næste Brev. Intet Navn under. Altsaa ind i Kakkellovnen med det ulæst.

Tredie Brev. »Ærede Hr. Pastor og Forfatter! maa jeg have Lov til at udtrykke over for Dem min dybe Betagelse af Deres sidste Storværk, som jeg i Aftes havde den Lykke at overvære paa vor nationale Scene. De er vel nok Nordens største Digter i vor Tid. Der ligger i Istedgade et lille, men godt, Ismejeri, som kan overtages straks for et Par smaa Tusinde Kroner. Desværre har Sygdom i min Familie o.s.v.«

Men nu kommer der en Haandskrift, jeg kender. Og den er ikke med Blyant denne Gang. Ih, hvor jeg begynder at glæde mig.

Kære Myrdemand og Hyrde,
sikke dog en skidt Sæson!
Bøssen var for tung en Byrde,
mit Revier en Chaiselong,
Fluer fik jeg Lov at myrde,
ligner ellers en Ballon,
ud af hvilken siver Gassen.
Men nu møder jeg paa Pladsen
første Lørdag Kl. 10.
Kom saa De
og staa mig bi.

Vores kendte Selskab stiller:
en solid Assurandør,
og en Splejs, der laver Brillen,
samt en nygift Direktør.
En Agent i Sokkeholdere,
en Plantør og et Par Toldere.
En gilleteskarp Kirurg
og en spækket Apoteker
samt en mager Dramaturg,
der som Bibestilling præker.

Iverfuld jeg ser Dem brænde
for at tage flux af Sted.
Men, o ve! jeg maa bekende,
at der er en Hage ved,
nemlig den, at Direktøren,
vil partout — ja, fy for Søren!
ha' sin nye Kone med.
Puh, hvad gør vir Død og Torden,
strækker hende flak til Jorden
med det første Skud belejligt,
saa vor Jagt vi Mandfolk dejligt
for os selv kan ha' i Fred.

Altsaa Lørdag, kære Ven,
gaar det løs med nye Togter.
Vær velkommen da igen
hos den gamle Hededoktor.

Og bag paa Konvolutten var der skrevet: Øjnene er brune.

Nu vil jeg indrømme, at brune Øjne — men alligevel! Kvinder paa Jagt! Ganske visst er min Kusine næst Hunden min bedste Jagtfælle i Verden Men Kvinde er hun trods alt. Hør nu bare. Førrige Jul var hun med mig paa en lille Tur til en Plantage paa bare fire—fem Tønder Land. Jeg sagde til hende: »Nu stiller jeg mig her ved den østre Ende, tag du saa Gravmand under Armen og gak hen til den vestre Ende; saa kan I gaa igennem Plantagen derfra og nok faa drevet noget ud til mig.« Jeg ventede en Evighed uden at høre Gravmands skarpe Gnæll. Omsider ankommer hun højrrød i Hovedet, svedende og prustende med den sprællende Hund under Armen, jamrende over, saa tung den er at slæbe paa; hun havde ikke vovet at slippe den, og den havde kæmpet for at komme fri med Snuden fuld af Fært fra de Fasaner og Ræve, der i al Stilhed var listede bagud, fordi ingen Forfølger drev dem frem.

Med Angst udi Sjælen troppede jeg altsaa op om Lørdagen. Øjnene var brune, det maatte jeg indrømme, dejlige som en Sneppes Sidefjer. »Og hun skyder som en Djævel,« sagde Direktøren med den daarlige Samvittighed lysende blaagraat ud af sine Øjne over, at hans Kone ikke var en Mand.

Jeg har aldrig før vidst, hvordan Djævlene skyder, men var Udsagnet autentisk, maa Helvede have naaet en saadan Vildtrigdom, at ingen Jæger kan ønske sig bedre Revier, naar han er gaaet til de evige Jagtmarker.

Den første Ræv, der paa denne mindeværdige Dag tonede frem — naa ja, jeg havde bedt min Vært om at blive stillet alle mulige andre Steder end i Nærheden af de brune Øjne, men fik til Svar: »De er da den eneste, der kan passe paa hende.« Det lød jo meget smigrende, men saa burde den gode Doktor have forsynet mig med en Ætermaske, som jeg i Tide kunde have presset ned over det mørklokkede lille Hoved. Da Mikkel nemlig kom stilende lige ned imod mig, raabte hun af sine søde smaa Lungers overraskende Kraft: »Pas paa, nu kommer Ræven! Hvad han derpaa øjeblikkelig ikke mere gjorde. «Det var vel ikke mig, der skræmte den,« hviskede hun med saa smeltende Blikke, at min Forbitrelse opløstes, og jeg med Tegn gjorde hende opmærksom paa, at, nej, tværtimod, den havde slet ikke hørt hendes skønne Stemme; i saa Fald vilde den have skyndt sig nærmere. Derefter skød hun rutineret forbi til to oplagte Harer; hver Gang vendte hun sig mod mig og spurgte, om jeg ikke nok saa, hun ramte, og om jeg ikke nok troede, de vilde falde senere hen, hvortil jeg nikkede, at det ansaa jeg for ganske givet, men det kunde jo godt tage et Par Aar. Drevet nærmede sig, Ræv Nr. 2 var i Farvandet, om et Øjeblik vilde jeg faa ham ud ad en Vexel en halv Snes Meter til den rigtige Side for mig; jo Tak, dér kom den lille tykke Apoteker prustende: »Frue, Frue, Ræven lister sikkert ud højere oppe, kom med mig!«

»Tror De, den gør det?« nølede den Skønne over mod mig.

Jeg følte mig smigret ved at indsættes som Overret over Apotekerens Sagkyndighed, og da jeg samtidig følte meget andet, raadede jeg hende indstændigt til at følge den galante, selvbestaltede Jagtleder.

»Jamen er det egentlig rigtigt at forlade sin Post?« kvidrede hun usikkert.

Jeg hørte Ræven vende inde mellem Træerne og løftede indædt paa Hatten. »Rigtigt eller urigtigt, saa gør jeg det i alt Fald nu,« og med stive, maalbevidste Skridt styrede

jeg ud over Heden uden Maal. Jeg var saa ærgerlig, at jeg tænkte paa at tage hjem, og muligvis havde jeg gjort det, hvis jeg ikke paa en fjern Græsmark havde opdaget en Del sorte Punkter. Var det Urkokke? Jeg sneg mig nærmere og nærmere; men endnu i halvandet Bøsseskuds Afstand var det mig umuligt at afgang, om det var Fugle eller Muldvarpeskud. Der var ingen Dækning længere at opdrive. Heldigvis var Sneen forsvundet omtrent saa hurtigt, som den var kommen, saa det gik an at lægge sig paa Maven i Lyngen og skubbe sig fremad. Der var endnu et stort Bøsseskud hen, men nærmere lod det sig bestemt ikke gøre at naa, uden at opdages. Man skyder ikke paa staaende Fugl, men jeg var saa irriteret, dels over den mislykkede Dag. dels over, at jeg i det graa Vejr stadig ikke kunde skelne, om det var Liv eller dødt forude, at jeg sagde til mig selv som Præsten i Knarholt paa sin første Jagttur: »Det derhenne er enten en Sten eller en Hare; nu skyder jeg; er det en Sten, bliver den liggende; er det en Hare, vil den staa op og løbe.«

Det var en Hare.

Og den stod op og løb.

Jeg tog altsaa omhyggelig Sigte paa det nærmeste mørke Punkt — og skød. Maaske 15 Urkokke lettede og forsvandt; men den, jeg holdt til, blev paa Stedet; triumferende spankede jeg derhen; det var et Muldvarpeskud.

Noget afsvalet begav jeg mig tilbage til Plantagen, hvor Fruen havde svigtet Apotekereren og indtaget sin gamle Plads. Hun hilste mig med et tavst Nik. »Hvaba?« tænkte jeg, »man begynder at blive voksen.« Ved hendes Fødder laa noget brunt; det gav et Stik i mit Hjerte; var det ikke en af Støverne? Det kunde ligne hende. Men saa var det bare en Pelskrave, hun havde vredet af sig. I det samme smed hun Geværet til Kinden; Bøssespiiben flakkede vildt omkring; det var en Snejpe; jeg skød den, men Skuddene faldt samtidig, hun havde ikke Anelse om, at jeg havde skudt. »Jeg fik den, jeg fik den,« jublede hun, sprang frem og løftede den op og svang den for mine Øjne; »og min Mand siger endda, at en Snejpe er et meget vanskeligt Skud.« Jeg komplimenterede hende af mit fulde Hjerte og pillede i al Hemmelighed nogle Hagl fra hendes Skud ud af min Pelshue og gjorde Afstanden mellem os betydeligt større, da vi atter stillede os op. Der kom Ræven virkelig luntende lige forbi uden at se mig; en ond Aand fo'r i mig, jeg lod Mikkell gaa; den naaede ned til hende, hun skød, den satte sig overrasket paa sin Hale og gloede, saa skød hun anden Gang, og den vendte forundret om og travede tilbage til mig og blev dræbt. »De behøvede ikke at have skudt; den var jo færdig; saa De ikke, den faldt allerede for mit første Skud?« surmulede hun, og jeg rasede indvendig og gav hende Ret: jeg burde ikke have skudt.

Det var længe om at blive Aften den Dag, skønt Dagen var baade kort og graa. Men tilsidst samledes da Jægerne i Skovbrynet og stod og diskuterede Jagtens Begivenheder. Da skete det. Noget ufatteligt noget, Glimt af loddent og lyst og mørkt skar forbi os, hen over Jorden, op i et Træ, huscht gennem Luften — var det en Fugl eller et Stykke Troldtøj? Bøsserne fo'r op rundt omkring mig, og min med, men der lød kun eet Skud, Fruens, og dér laa Maaren stendød midt i sit stolte, vilde Spring.

»Jeg holdt jo godt foran, forstaar De,« sagde hun ligegyldig og lod Manden samle den op.

Hans Hosianna var uden Grænser. Han var Stolthed fra Hoved til Hale. En Ræv, en Sneppe, og en Maar! Ja, var det ikke det, han altid sagde, hans Kone skød som en Djævel.

Dette Synspunkt har han fastholdt siden, og det har været medvirkende til, at Fruen har hængt Bøssen endegyldigt paa Knag. Ved næste Jagt hos den gamle Hededoktor var jeg ikke med, jeg var forhindret, jeg var visselig forhindret; men jeg havde paalagt ham, at han skulde anbringe Ægteparret Side om Side. Det gjorde han ogsaa, og Jagten blev afbrudt Klokken 3 om Eftermiddagen, og Doktoren pillede hjemme paa sin voxdugsbetrukne Chaiselong 27 Nr. 2-Hagl ud af Direktørens modfaldne Bag.

Hedens Pasha.

Nej, spille Kort vil jeg ikke. Det gør jeg kun i Julen og saa en sjælden Gang, naar jeg er saa træt, at jeg er aandssvag. Men en Rødvinstoddy skal være mit gennemblødte Legeme inderlig velkommen, og naar saa den og det gode tørre Tøj har gjort sin Virkning paa Aanden, skal det blive storartet at sidde ved Petroleumslampens Varme og lege Oktober den 15. Juli og snakke Hønsejagt til Stormens Fantaseren paa Orgelet i den store Stue ved Siden af og Regnens spæde Akkompagnement mod Ruderne.

Se, mine Herrer, mange Spørgsmaal vil skille os; men i eet vil vi kunne enes, at stoltere Vildt end Hedens Ur kan ingen Bøsse i Danmark komme ud for. Kronhjorten er det simpelt hen Synd at plaffe paa, og hvad Ræven angaar — naa ja, ham har de over hele Landet, men Uren, se, han er en Jyde med Je. Vi stakkels taalte Øboere herovre i Hovedlandet føler det den Dag, da vi endelig staar med de flot svungne Halefjer i vor Haand, som om nu tog Moder Jylland os til sit Hjerte. Fra nu af har vi Lov til at kalde os hendes Børn. Ikke saadan at forstaa, at jeg vil give min Titel af Lollik fra mig. Min Førstefødselsret sælger jeg ikke, end ikke for saa kongelig en Ret som en sortebærbittersød Urhanesteg. Men den Dag det Ubegribelige skete, at den Gamle i Lyngen lod sig overliste af mig, fik jeg Ret til at kalde mig Jyde fra Lolland, og højere kan ingen kvindefødt naa.

For det fine ved Hedemajestæten er jo, at han ikke vil »holde«. Ogsaa deri er han en rigtig Jyde, at han ikke er til at komme ind paa Livet. Naar han ser en Bøsse i en km's Afstand, saa op paa Vingerne og af Sted i denne stive Flugt, der eengang startet ikke vil høre op. Kun af Bilerne lader han sig taabeligt lumpe; de kan køre ham en Snes Alen nær, uden at han stikker af. Paa en højt liggende Græsmark har jeg Vintermorgener siddet midt imellem —

ja, en Morgen talte jeg: 2—3 Urkokke, der jodlede, hvæsedede, rejste Hale, traadte Vinge, bruste hinanden i Møde, hoppede uden dog at hugges og dansede fra hinanden igen; de to Streger over Øjnene flammede tyttebærrødt, Rimen glimtede i de diamantne Vingefjer, og Svansen tegnede snart hvidt, snart sort. En 3—4 graabrune uanselige Damer sad i Lyngen tæt derved og lod til at kede sig. Men jeg har ogsaa set en enkelt prægtig Hane danse og bruse og gorgle paa en Mark, paa hvis omliggende Grøftekanter jeg talte 7 af det i dette Tilfælde knap saa smukke Køn som Tilskuersker. Vov Dem ikke ud af Bilen. I samme Øjeblik De lirker Døren op — ils sont passés, ces jours de fête.

Det Syn, der tiest møder Jægeren, af Hans Herlighed er jo i al Beskedenhed Hans Herligheds Numse — i det flotte Sving over Bakkekammen saa og saa mange Bøsseskud ude. Kun i Fældetidens allervarmeste Juli—August-Dage er der Haab om Skud, endda ikke et stort. Og egentlig burde den Jagt forbydes. Fri for Feber er han næppe, i hvert Fald smager Kødets ikke som om Efteraaret, langt fra, og sørgelig forpjusket er han ofte; det er næsten

Synd, han skal ses i den Forfatning; en Anatol France i Tøfler uden Tøflerne endda. Der-til kommer den Fortvivlelse, at Ungerne er ganske smaa og trykker aldeles utroligt. Med Jylva, som var en højst paalidelig Hund, har jeg af et Kuld paa 9 duestore Kyllinger staaet med 6 i Haanden, hvilke Hunden viste mig en for en i Lyngen. En mindre sikker Hund snapper dem naturligvis. Der er ingen Tvivl om, at med den nugældende Jagtlov gaar der mer end een Snes Spædbørn til aarlig paa denne Konto. Paa den anden Side maa det indrømmes, at mange gamle Haner næppe er et Plus for Familieforøgelse, og den eneste Chance, man virkelig har for at række dem, er i Højsommertiden. Flyt da Jagten hen til August. Det er utroligt, som disse ellers til Overmaal sky Fugle kan give sig Blottelser i Varmen. En af mine stateligste Jagtfæller har et stolt Hedeterræn, som ender i en Sænkning med enkelte Pilebuske. I denne faa Meter brede, langstrakte Slugt er der ofte et Kuld Urkyllinger og et Par gamle Haner i Tilgift, skønt Fædrene jo intet har med Børnene at gøre*), men strax gaar i Klubben, naar Besværet for Fruen begynder, morsomt nok i skrappest Modsætning til den anden Hønsefugl, Agerhønen, der lever monogamt og i et altopslugende Familieliv, saa Hanen endog sidder Vagt ved Reden, mens Hønen ruger, ja, maaske ligefrem afløser hende. Men altsaa, i Slugten dér er der en Herreklub, og med bankende Hjerter nærmer man sig hvert Aar i Juli Vidjebuskene. Saa da! der lettede en! men min Jagtfælle ler, at der skal nok være en til i det mindste, og gaar ned i Slugten og kyser: hysch! hysch! og lader Hundene arbejde, og den halvfjerdsindstyveaarige Herremand, der har gjort hele den brændende Julidag med over den langlyngede Hede og hidtil kun skudt en Hugorm, tørrer Sveden af det kridhvite Haar og smiler vantro. Hundene puster og giver op, med Tungen hængende udenfor, længere end den visst egentlig er, men Jagtherren vil ikke give op, han løfter Grenene til Side, og idet vi to ovenfor slaar en Haanlatter op, siger han sindigt: »Pas nu paa, for nu saa jeg ham!« Gork, gork, gork, lyder det saa, en mørk Meteorsten stryger forbi, en blaasort Hilsen fra Rumpen i Hovedet paa mig, Bum fra Makkeren paa den anden Side, og dér gled vel saa en 6 — 7 Koner ind i en pludselig Enkestand. Men 3 Trøste er det da, dels at de ikke ved det, dels at de er revnende ligeglade, og dels at en anden Pasha til sin Tid længst er parat.

Søndagsherlig er Jagten med Hønsehund, naar det gælder Agerhønen, men højtidsfestlig, naar *Lyren* er Indsatsen. Jylva kan næsten ikke mere, saa gloende hedt er det, dens Sider hamrer, hvidt Skum størkner i dens Mundvige, Øjnene spejder røde rundt efter det Vand, som intetsteds er. Kammeraten og jeg kan heller ikke mere, lad os kaste os ned i den knastørre Lyng og gispe ud. Hvad nu dér? Hunden nyser engang, Halestumpen begynder at virre, smaa korte Søg, Sporet tabt, en stor Ring, stop, dér staar hun, naglet til Pletten. Op, Menneske! af Sted i en Fart! her drejer det sig om noget større end Kykkelilavben. Ja, Jylva, saa er vi her! hurtigt gaar Hunden frem, standser, fremad igen, Næsen løftet, Halen rejst, een Linie fra Spids til Spids, — ligefrem, ud og ind, Trav med to pustende, stønnende Mennesker efter sig, Sporet tabes nu intet Sekund, vi styrter af Sted, spændende vor Seevne til det yderste, den store Fugl maa dog kunne skælnes foran os, men nej, atter fremad, ud og ind, stadig i lang sejt Lyng, intet Øjeblik uden Dækning; al Træthed er væk fra Hunden, men vi to arme Bøsseslæbere orker ikke mere, Luften gløder omkring os, det

svier i Øjnene, det maa være en Hare, den dumme Hund render efter, ingen Fugl kan løbe saa langt. Punktum, dér staar den, ubevægelig, ikke til at drive af Stedet, vi stirrer og stirrer, men her er jo intet, er Hunden blevet tosset, Hedeslag velsagtens, gaa paa, Jylva! Gork, gork, gork, midt mellem os tre, et Uvejr op under Hundens Snude, en fortættet Tordensky, saa nær at vi mærker et Viftesus mod de ophedede Kinder, Bum, Bum, Bum, alt for tidligt naturligvis, 3 Skud uden Sigte og 1 Skud glemt, og den fjedrede Lyngtue sejler hen over Bakkerne sin støtte og stigende Kurs, til den drejer og forsvinder i Lavningen, mens to Menneskevrug prøver at udslette deres elendige Existens ved at kaste sig plat ned i Lyngen — og vover ikke at møde Hundens bebrejdende Blik.

Og saa, mine Herrer, tømmer vi da vor Toddy paa, at Himlen i Løbet af Natten kan faa velsignet af, saa Dagen kan møde skyfri op og naa til kvælende Varme. Saa stikker vi i et Par Fjersko og bliver til Drengene igen med Adgang til Paradiset, hvor Rævlingerne gnistrer helvedesorte, og Blaabærrene leger Himmel. Og løfter Slangen sit Hoved, faar den bare et Spark. Men naar Hunden tager Stand, og det store Opløb begynder — en Skaal for Urkokken, mine Herrer. De siger, han vil vænne sig til Plantagerne, men tro dem ikke, de vil gøre ham lumpen, men han er Adelsmand, og naar Demokratiet tager Godserne fra ham, saa, for — til Ære for Emnet — at tale Norsk, holder han paa at uddø.

Mod Skæbnen kan ingen kæmpe! lad os takke de himmelske Magter for, at vi fødtes i en Tid, da han endnu var her. Og lad os saa for øvrigt ære hans høje Beslutning og hjælpe ham med at uddø!

Smaabyens Sjæl.

Ad hvad Vej skal man komme til den lille By for at lære dens Sjæl at kende? Ikke med Toget da. For saa kedelig som en By afslører sig fra Jernbanestationen, er der slet ingen Byer der er. Heller ikke ad Landevejene For alle disse Bilindkørsler er saa moderne og friserede og lagt til Rette, at de ikke siger mere om det, der gemmer sig inderst inde, end et Hollywoodansigt om en Menneskesjæl. Og ad Luftvejen lader det sig heller ikke gøre med Held; for ingen Provinsstad har Lufthavn, og skal man falde ned i den, risikerer man strax ved Begyndelsen at blive stødt, saa det aldrig siden forvindes. Man kan overhovedet ikke lære en By at kende, naar man drager ind i den udefra. Der er ingen anden Vej, der duer, end den gennem Moders Liv. Det gamle Hus i Mellemgade maa være Sindets første geografiske Oplevelse, for at det siden ret skal kunne fatte, at det snævre Stræde er uendeligt videre end den vide Verden derudenfor. Men har man haft den hulde Skæbne af toppede Brosten med Græs imellem at faa banket det ind i Panden — jeg har endnu et lille Mærke af det over højre Øje — at Jordan skal man gaa paa, hvor svært det end falder sig, saa er man for Livstid Duskammerat med alle Hyskenstræder og Per Nielsens Gyder i Danmark, selv om hver enkelt har sin Historie, og ingen ligner den anden helt.

Hvem af Oldenborgerne var det, der vilde købe hvad i Byen ved Rindom og gav den sit Navn ved i Ærgrelse over, at det ikke fandtes paa Lager, at udbryde: »Det er endda en ringe Købing«? Saadan gør de beskedne vestjydske Indvaanere selv Rede for, hvad de hedder; men Forklaringen er for hjemmestrikket og passer ikke, og det er godt det samme, for Byen er slet ikke saa ringe endda. Hvordan det forholder sig med, hvad der haves paa Lager, om det har bedret sig synderlig siden hin Oldenborgers Dage, faar staa hen. Et Stykke Similioldtid i I. C. Christensens Allé ved Jernbaneviadukten ved Byens Nordende, en smukt arrangeret Kæmpehøj, faar desværre ogsaa staa hen. Opbyggeligt er det heller ikke, at et Tinghus og et Banktempel har rakt hinanden Haanden paa Torvet for at klemme Kirken ind i Ubemærkethed. Og der er naturligtvis flere Kameler at sluge, hvis man vil gaa paa Jagt efter dem. Men der er Synders Forladelse for alle Kamelerne; for i Mellemgade gror Græsset just saa trohjertigt som i alle andre Mellemgader Landet over, og Brostene ligger og staar og kommer og gaar i en saa hyggelig Skødesløshed, som Aarhundrederne har digtet det. Og de smaa Huse støtter hinanden og klemmer sig høfligt sammen og trækker sig ind og kanter sig ud, saa Tagene stritter og Væggene buler, bare for at give Plads til hinanden — og er dog alligevel selvstændige og har Mod til at bære deres eget Ansigt. Og Fortovet, ligefrem rørende er det i sin lille Kamp for Tilværelsen, snart er det bredt og berømmeligt og inviterer endogsaa Barnevogne, men saa faar det Svindsot og bliver næsten helt væk og voxer ud igen og er pludselig stregtyndt, bare en Kantsten at balancere ad — og skifter imens Karakter ustandselig, Piksten, Grus, Asfalt, Fliser, Ce-

ment og ingenting, hvilken Mangfoldighed, hvilken Foragt for Standard, hvilken Protest mod Ensretning, hvor velsignet levende gammeldags! Færdsel er der ikke i Gaden; et Par Børn, der hopper Paradis, nogle Spurve, der holder Gilde ved en Hestepæreopdækning, er snart alt det Liv man ser, men paa et af de solbleget røde Tage staar Storcken og piller sig, Allikerne flyver fra og til og bringer alle de frønnede Huse Hilsener fra Kirken, og omme fra Reberbanen fortæller en Høne den hele Stad, at nu har hun lagt et Æg. Hvor er der Fred som i de danske Smaabyers Smaagader? men ingen billig Fred, tro ikke det! Vel ligger de gamle Huse og smiler saa blidt i de Solstrejf, den skyede Himmel under dem, men den Blidhed er ikke medfødt, den har de kæmpet sig til eller først vundet frem til ad Forsagelsens lange Veje. For disse Huse her var jo engang kry og ny, méget vilde de, var Oplandet ikke stort omkring dem? bar Bølger ikke Bud mellem dem og den hele Klode? Ak, Krige brød ind og hærgede, graa Fattigdom bed sig fast bag de smaa Ruder og var ikke til at drive ud, Storme slog med knyttede Næver og Regnen vaskede med unænsom Haand; og svigefuldt var Havet, Gang paa Gang lukkede det Fjorden inde, klippede Forbindelsen mellem den lille By og den store Verden over med sine Sandkæber; hjælpeløs, knudrede Brolægning klamper den gode sindige Lyd af Træsko, det lune venlige Træ fra Landet, der skærmer sin sortkravede Herre mod at komme i Berøring med Byens kolde og haarde Sten. I Gadespejlet selveste den gamle Konsulinde, statelig, sikker og smuk. Ja, for vil I finde dansk Kultur, kom saa til Provinsen. København har slaaet en Kolbøtte og er paa en Menneskealder blevet kosmopolitisk; det præger dem alle derinde; men den lille Fjordby ligger og sejler i sine stille Vande som gennem Aarhundreder, den har ingen Kolbøtter slaaet; det mærkes paa Konsulinden, hun har aldrig noget Øjeblik haft Benene i Vejret. Og vil I finde søde Piger — og hvem vil ikke det? — saa siger jeg atter: kom til Provinsbyen. Frk. Grethe har et lille Mindreværdscomplex, der gør hende aldeles bedaarende; thi dette er Aaens Ynde, at den ikke er Flod.

Men det gaar min Sandten ikke med den Støvle; nu har den slubret længe nok. Og her ligger da endelig ogsaa et Fodtøjsreparationssted. »P. Bangsgaard« melder et kejtet Skilt over Døren; vi gaar ind; og maaske vi i det ydmyge Lappeværksted stødte paa intet ringere end et lille Stykke af Byens Sjæl.

For den tynde graa Mand, der rejser sig fra den slidte og skrammede Taburet og spørger stille, hvad han kan være til Tjeneste med, hvem er vel han? Han er Lappeskomageren Peter Bangsgaard, en Mand i smaa Kaar, bundet til denne Skammel Aar efter Aar, et Livsindhold af skæve Hæle og hullede Snuder, ulysteligt, ja, men det gav Føden, knebent, knebent, men det gav den til ham og dem, der blev hans; han blev ved, og han kom ikke af Stedet, men holdt dog altsaa Stillingen. Naa ja, hvad saa? Banalt, ikke sandt? Hverdagshistorie. Lad os faa Knappen syet i, det kom vi her for. Og videre, andetstedshen! Ja saamænd! men den, der selv er født i en Nærhed af Sandalmagernes Stræde, giver sig gode Stunder. Han prøver paa at læse i det hvide Ansigt paa den anden Side Disken. Staar der ogsaa der noget om et Hvide-Sande, der føg til, om Storhedsdrømme, der blev lukket inde og sank sammen i sig selv, om en Resignation, der fandt sin Lykke i, at Udsynet dog blev tilbage? Han faar den blege Mand med Risp og Syl i Haand til at fortælle om Ungdomsevner, der pressede

paa og bad om Forlov til at folde sig ud, om en Præst, der bad for dem og saa gerne vilde hjælpe, om en Far, selv Haandværker, der sagde: »Nej! lad ham lære et Haandværk.«

Fortælle om den unge Brud, der gik ind paa at dele hans Kaar, om Sygdom og anden Modgang, om de 8 Børn, som det kan falde svært nok at fostre op fra smaa, og som, naar det er ført igennem, kan gaa i Arbejdsløshedsdjævelens Sold. Og Fru Bangsgaard kommer ind og er saa høj som Manden, saa tynd som Manden, saa bleg som Manden, og Livets tunge Plov har draget sine Furer over hendes Pande. »Gud har hjulpet os,« siger hun tungt; »han har Gang paa Gang gjort det Under at faa det lidet til at slaa til.« »Ja, det har han,« bekræfter Bangsgaard forlegen, »og mig har han givet et rigt Liv; Rigdomme har han vist mig, hvor de fleste ser ingenting.« Ud af et stort Skab, Værkstedeets neste Prunk, lister han Skuffe efter Skuffe, og hvad sker? hvad faar det triste Rum til at glitre og funkke og straale af Tusind Juvelers Pragt, ja, mere end Tusind, femten Hundrede Sommerfugle sidder der i Kasse paa Kasse og lader deres usandsynlige Herlighed spille i Farver, der knap er til. Og Bangsgaard begynder at fortælle om, hvordan han fra Barnsben af har været Naturen hengiven, og hvordan han under alle fortvivlede Forhold har plejet den Interesse og udviklet den ogsaa hos sine Børn. Fru Bangsgaard ler, at hvor var hun vred paa ham tit de første Aar, naar hun maatte sidde hjemme, fordi en lille ventedes, alt imens han strøg af Gaarde for sine Insekters Skyld. »Fik De saa Skældsord, naar De kom hjem, Hr. Bangsgaard?« — »Aah, jeg ved ikke, jeg tog mig det ikke saa nær; det er meget værre hos Guldløberbillen, dér æder Hunnen Hannen, saa snart han har befrugtet hende.« — Nu skorter det ikke paa Interesse hos Fruen mer; nu er hun selv den ivrigste til at høre og til at supplere. Og Bangsgaard fortæller. Om Snegle og Snoge. Om Hvepse og Edderkopper. Om Ræve og Svaner. Om Fuglekonge og Kærhøg. Hans trætte Øjne skinner af Spænding, naar han beskriver Kampe og Elskovslege, hans tørre Stemme bliver blød af Bevægelse, naar han skildrer Natpaafuglejelarens lyngblomstplettede Skønhed. Pludselig bryder Fru Bangsgaard ind: »Og de kommer paa Tryk nu, 14 af min Mands bedste Fortællinger, de kommer i en Bog, der hedder

»SOM VI MENNESKER«,

og bare koster 3 3/4 Kr. Vi kan da ikke gaa her og være saa rige og ikke faa Lov til at hjælpe andre, der gaar i den samme Rigdom som vi, men bare ikke ved af det.« Men Bangsgaard hører det ikke. Han er i Gang med en Historie om den lille sugefodede Frø, der klatrer i Træer. Han ikke blot ved Besked — og hvor ved han den fra? der har hverken været Raad til Kursus eller til Bøger — men han kan ogsaa fortælle, kombinere, finde de rette Udtryk, holde i Spænding, lade se, runde det hele af med et Billede, som forbliver. En Muse har kysset hans sammenknebne Øjne, saa de ser Liv, hvor andre ser Luft, en anden Muse har kærtegnet hans begede Fingre, saa Dagens Naal og Traad aldrig fik spoleret deres Smidighed til at føre Aftenens Penneskaft, indtil alt det, Søndagen lukkede ind i hans Sind, har faaet Genliv hen over Papiret. Han er ikke mere Lappeskomager i Ringkøbing, nej, som han sidder der i Sommerfuglenes Diamantglans, er han en Konge, der kender sit Folk,

elsker sit Folk, maa berette om alle dets straalende Egenskaber, han tager en Kasse af de sjældneste og bøjer sig over den, og de lyser, som sad han med Kronregalier i Haanden.

Saadan er I jo, alle Danmarks smaa Købinger. Ikke noget videre er I, ensformigt gaar Livet, lidt Slid, lidt Slæb, lidt Fattigdom, lidt Hyggelighed, for øvrigt Stilstand, raske Folk kalder jer for »et Hul«. Men den, der er født i et af jeres gamle skæve Huse og har bevaret sin Høresans for den Melodi, hvortil Græsset gror mellem de toppede Brosten, han ved, at i de trange Gaders indelukkede Luft mødes dog det bedste og fineste, hvad Mennesker har faaet givet og fundet ud af og opdraget sig til, med Duft og Skær fra Heder og Marker og Enge og Vande.

Johan fra æ Havbjerger.

De graa Klitter kan se saa milde ud en klar Januardag, naar Solen læner sig ind over dem og uddeler Kærtegn til høj og lav. De er baade fattige og fornøjelige, er Klitterne, Havet slider paa dem fra nedent, og Stormen river dem i Toppen, men de bliver liggende og passer deres Arbejde og klarer sig endda. Det kan tænkes, at Fjenden kommer og happer dem en Nat; men det faar saa være i Guds Navn; hidtil har vi jo da staaet os saa nogenlunde i Kampen, og skulde det ikke vel gaa nogle Aar endnu? Fattigere er vi jo heller ikke, end at de magre Faar finder til Livets Ophold paa vore Sider; Haren rusler rundt mellem Hjælme og Marehalm og graver sig let en Seng i vort lune Sand, og Ræven lader sin røde Lue spøge hen over vore graa Flader. Om det saa er Poesien, saa kommer den tumlende paa Besøg hos os med Sneppen hvert Foraar og Efteraar, og Aaret rundt spiller Religionen paa sit store Orgel her vesterude. Men det ved Børnene ingenting om; de finder Rav ved vor Fod og plukker Sortebær ved vort Bryst og hopper Paradis paa vor Mave, og Hugormen løfter sit Ansigt og siger, at der skal ogsaa være en Slange i Paradiset. — Og dermed ler alle Klitterne til den, der har Øre for deres Latter, og den, der hører den, ler ogsaa og er i godt Humør.

*

Saadan en Januardag er det i Dag, da jeg kommer fra Johans Begravelse. »Gamle Johan« sagde vi, og saa blev han endda kun 59 Aar. Nu er de vel ved at klappe Skovlen hen over Tuen paa Husby Kirkegaard. Præsten holdt en pæn Tale ved Kisten og foredrog ud af Ritualen, hvordan Herren tog sig af de gamle hebraiske Konger og førte dem til sagte rindende Vande. Kirkeklokken har viet Graven, og Degnen og tre af det hundredtallige Ligfølge bekræftet, at »dejlig er Jorden«. Og Klitterne har staaet Æresvagt hele Tiden med deres rene, trohjertige Smil. Jo, gamle Johan har faaet sig en Begravelse, saa skøn som han kunde ønske sig den. Og alligevel var det ingenting værd altsammen, hvis der ikke til sidst var sket noget uhørt — at en af de stille, sortkravede Fiskere pludselig gjorde et Skridt hen til Graven og gav sig til at holde en Tale. Den lød saadan Ord for Ord:

»Johan havde jo altid et venligt Smil, og det siger vi ham Tak for; han var en god Kammerat.«

*

Alexander den Store blev født i det lille skaldede Makedonien. Han begyndte sin Regering med at underlægge sig hele Grækenland, førte derefter Hæren over Hellespont, erobrede Lilleasien og Syrien, siden Ægypten, gik til Eufrat, blev ved til Tigris, indtog

Assyrien, indtog Persien, fortsatte til Indiens Grænse. Kun 33 Aar gammel døde han som Herre over disse uhyre Strækninger og deres talrige Folkeslag. En Stordaad. Og dog, hvem ved, om ikke, naar det kommer til Stykket, Johans glade Smil under alle Forhold var en endnu større Bedrift?

Johans Vaaning er et yderst beskedent lille Hus, der ydmygt tigger sig lidt Læ til af Klitterne. En mager Plet Jord omgiver det. Man kan vel narre den til at føde en Ko og et Par Faar. Er Huset lille, er Familien til Gengæld stor. Jeg har et Par Gange prøvet at tælle Børnene; men naar jeg er naaet til 17, er min Taalmodighed hver Gang sluppet op. Og Huset er sandelig ikke større indeni end udvendig. I Opholdsstuen bliver Kakkelovnen hver Sommer taget bort for at give bedre Plads. Og saa er det endda om Vinteren, de er rigtig- mange; for da er der jo ikke Brug for Knægtene som Hjorddrengene ude omkring paa Gaardene. Saa skal den lille Stue altsaa rumme Kakkelovnen og Bord og Stole, en Slagbænk, et Skab, en Tospænderseng og en Vugge, Johans Gevær under Loftet og hans Rok med Ravbor i Hjørnet, den store Hønhund Bob og de daglige 10 Personer, Gæster, der drikker Kaffe, og Rævebølge, som hænger til Tørre ved Kakkelovnen.

For en anden en, der stak Næsen indenfor blot et Kvarter for at faa den uundgaaelige Kaffe, inden Jagturen begyndte, kunde det synes broget nok. Men Johans Smil lyste over det hele. Naar den sidst ankomne stak i et Vræl i Vuggen, naar de større Børn nuffede til hinanden for Løjer, naar Bob opførte Krigsdanse af Jubel over, at nu skulde det nok gaa løs igen, sagde Johan et faderligt: »Nej, holdt nu!« ud i Verdensrummet, og gik saa videre med sin Fortælling uden at tage sig af, om Advarslen naaede frem til rette Vedkommende og dér blev respekteret.

Den Mand kendte ikke til Irritabilitet; daarlige Nerver var noget, han højst havde læst om i Avisen. Og dog var han langtfra nogen Kæmpe af Helbred; den ene Nyre havde de skaaret ud af ham i København, og hvordan havde den anden det? Og hvor skal Brødet komme fra til de mange Munde, Brød og Klæder og Brændsel til Vinteren?

Det skal altsammen komme af det gode Humør. Er der ikke Aal nok i Søen og Helt i Fjorden og Torsk i Havet og Harer og Ræve i Klitterne? Og i Østenvind er der Rav at finde, som de grove Fingre kan lave de fineste Smykker af; saa slaar Vinden om, og der driver Planker ind, og nogen vil have lavet en Vugge, og andre en Baad. Og en vil have flettet en Sivkurv og en anden have tækket en Længe. Det skal nok gaa. Jo, Johan forstod det; han forstod alt, undtagen at tage sig betalt. Nej, for det var jo ikke noget, det kunde vente til en anden Gang, en ren Bagatel, ingenting at gøre noget ud af, det betyder jo ikke videre. Hvor var han en Gentleman, den fattige Mand. Vi var tre en Gang paa Jagt efter en Ræv paa hans Terræn, den blev skudt for min Hund, og Johan fik siden solgt den for 15 Kr., og kom med de 5 til mig en Dag; »for der tilkommer jo hver af os en Trediepart.«

*

Alle Naboerne holdt af den glade, hjælpsomme Mand. Havde han en Haandsrækning behov, var det selvsagt, at de var villige. Og Jagten paa deres Jorder overlod de ham som

hans Ret Aar efter Aar. Han var stolt af sit pragtfulde Terræn mellem Hav og Fjorde, i Enge og Bjerger. Naar vi kom ud fra Kaffen i den trange Stue, slog han ud med Haanden over sit Rige: »Kom nu snart igen; her er Plads nok«. En dygtig Jæger var han (alene i 1933 skød han i Klitterne 21 Snepper) og en mageløs Sporfinder; at gaa paa Rævefod efter Morgensne sammen med ham var en Oplevelse! Som han kunde rede de indviklede Kryds og Snirkler ud! Mange Gange gik han milevidt, med Strømperne uden paa Skoene lydløst, til han tilsidst stod lige overfor Mikkell, der laa i Sneen og sov. En Gang. vi fulgtes, greb han mig i Armen; der var pludselig Blod i Sporet: »Her er der minsandten skudt paa ham!« Dette Greb i Armen — jeg glemmer det aldrig, det var en af mit Livs Begivenheder, et Ridderslag: Jeg var naaet at blive Ven og Kammerat og Ligemand med Husmanden Johan i æ Havbjerge. Jeg husker en anden Gang — men hvad kan det nytte at blive ved? Disse Taarer interesserer vel ingen, og det er jo nu forbi.

*

Det var en Dag for et Par Aar siden, da han sad paa en Husryg og tækkede, at Døden ringede første Gang. Var det den Nyre, den Nyre? Han følte med eet, at han ingenting følte i hele den ene Side. Alligevel kom han ned og fik fat i en Kæp og stolpret sig hjem og i Seng. Og saa lo han: Det gik nok over igen, og snart var han atter oppe og humpede op og ned ad Klitterne med en Stok i den ene Haand og en Bøsse i den anden. De grove Mesterhænder mistede ikke Kunstfærdigheden og Sikkerheden. De blev ved at aflokke Ravet, som Havet hentede op til ham fra sine Dybders Gaade, dets skønne Hemmeligheder. Og selv da han ikke længere kunde faa Bøssen til Skulderen — det var i November engang, jeg besøgte ham. »Lad dog være med at tage Bøssen med,« sagde hans Kone til ham; »du kan jo ikke en Gang sigte paa Ræven«. »A kan da altid forskrække ham,« sagde Johan og lo. Og da saa jeg havde forkludret min Chance, og Chancen løb over Plantagevejen foran Johan, sprang Bøssen op af gammel Vane og knaldede sort, og der laa Mikkell paa Valen. Han kom nu op igen og forsvandt, vistnok ind i en Grav, og Johan, ukuelig, laa paa den bare Jord, saa lang han var, den Dag og den næste med, mens vi andre grov, til vi langt inde i Bjerget — o Triumf! — traf paa den røde Skat.

*

Man er jo ikke blot Jæger og Digter, men ogsaa Præst. Hvad havde Johan nu med Gud at gøre? Han var en højst interesseret Mand, fulgte i Aviser og Naboens Radio med i, hvad der skete i Verden, og havde et sundt Begreb om en Masse Ting. Kirken søgte han ved Børnenes Daab og Konfirmationer og Altergange og Bryllupper; men ellers var Tiden jo knap; i flere Somre fik han kun to Timers Søvn i Døgnet, oftest i en eller anden Lade nær ved Sø eller Fjord; Aalekrogene skulde sættes ved Midnat, og røgtes, før Solen randt. Og maaske var det ikke blot Tiden til Kirkegang, det kneb med. Der er Almuefolk, der har en Blufærdighed for at »vise sig«, maaske ogsaa en Sky for at falde Vorherre til Byrde; de sender ham en Tanke af og til og lever ellers under hans Varetægt.

En Gang i September stod vi sammen i en lille Plantage i Husby Klit. Stejle stiger Klitterne til de tre Sider, graa som selve Alderdommen; vestfra sang Havet sin evige Salme, og over os spændte Himlen sin blaa Uendelighed. Da brød det ud af mig: »Hvorfor er alting evigt, Johan, undtagen vi? Alt dette om os forbliver, men vi to er borte om lidt?« »Jeg er da,« sagde Johan og lo; »det maa nu saadan være.« Bagateller, ingenting at gøre noget ud af, det betyder jo ikke videre.

Jeg besøgte ham ind under Jul i Aar. Døden havde ringet anden Gang, saa jeg. Benene vilde slet ikke lystre mere. Aandedrættet var ved at sprænge ham. Aareladninger var forsøgt atter og atter, med ringe Resultat. Men han lo ukuelig og spøjte og fortalte, og Børnene trængtes om ham, og Bob sprang lykkelig om i Stuen, og den mindste stolprede rundt paa Gulvet. »Nej, holdt nu lidt,« sagde Johan gennem Larmen, og hostede og fortalte igen.

*

Og saa ringede Døden da tredie Gang. »Giv mig lige et Blad, Marie,« sagde Johan og smilte, men da Avisen blev rakt frem, var han sunket sammen og uden Bevidsthed. De smukke Øjne, som Hav og Himmel havde skænket deres rene Farve, var ved at lukke sig, det glade Smil skulde ikke mer gøre andre glade.

*

Og dog, naar jeg for Fremtiden gæster det sære Landskab derude, som Havet har avlet med Landet, naar jeg ene, med Bøssen over Skulderen, staar paa en Klittop under Oktobers forrevne og blæsende Himmel med Havbjergene om mig til alle Sider øde og mørke, og mit Hjerte er tynget af Ensomhed og Tvivl og alt det andet, der gør Menneskets Sind tungt, og det da sker, at Solen med-et bryder igennem, da ved jeg, at Klitternes uforsagte, gode Smil bringer mig Hilsen fra Johan.